

Предметна програма

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМИЈА			
2.	Код	ЗФМ100122			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки ; Медицински факултет - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	ПРВА / 1 сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф.д-р Светлана Јовевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Запознавање со анатомијата како морфолошка наука, совладување на стручната терминологија, комплетно изучување на локомоторниот систем на екстремитети. Запознавање со анатомијата на градниот кош, абдоменот и карлицата, како и скелетотопските и холотопските соодноси на органите во овие телесни празнини</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во анатомија 2. Остеологија на човечкото тело 3. Синдезмологија на човечкото тело 4. Миологија на човечкото тело 5. Респираторен систем 6. Кардиоваскуларен систем 7. Дигестивен систем 8. Уринарен систем 9. Полови органи 				

	<p>10. Жлезди со внатрешно лачење</p> <p>11. Сетилни органи</p> <p>12. Централен и периферен нервен систем</p> <p>Практична настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ориентација на коски: клучна коска, лопатка, надлактица, коски на подлактица (радиус и улна) Скелет на шака: рачје (китка на шака), метакарпални коски и коски на прстите, граден кош и рбет, Скелет на појасот на долниот екстремитет-карлична коска; 2. скелет на крсна и тртична коска, Скелет на натколеница-бутната коска, и коски на потколеница-голеница, лисница, чашка 2.Скелет на стапалото-коски на ножјето, доножјето и прстите на стапалото Зглобови на горниот екстремитет, градниот кош и рбетот, Зглобови на долниот екстремитет, Мускули и крвни садови на горен екстремитет 3. Мускули и крвни садови на долен екстремитет, Инервација на горен и долен екстремитет, Граден кош-градба на сидови, поделба на медијастинум, граници, состав, топографиј, Медијастинални органи-соодноси; градба и топографија на системот за дишење 4.Градба на системот за крвоток-срце и големите крвни садови; топографија и соодноси, Абдоминален сид-градба: мускули, соодноси на мускулите со органите, васкуларизација и инервација Ориентација во абдоминална празнина-перитонеум, хранопроводник, желудник, топографија и соодноси, 5.Топографија на органи во абдоминалната празнина-градба и ориентација на тенко и дебело црево, Ориентација на модели на црн дроб, жолчни патишта, панкреас, Ориентација на модели на слезенка, бубрег, надбубрежна жлезда, анатомија на уринарни патишта 6.Карличен сид-градба, топографски соодноси на органите, карлични органи, Карлична празнина-мочоводни органи, соодноси со другите органи, васкуларизација и инервација, Женски полови органи-ориентација, соодноси со другите органи, Машки полови органи-ориентација, соодноси со другите органи 7. Васкуларизација на главата и вратот , Венски, лимфен систем на главата и вратот 8. Крањални и спинални нерви , Усна празнина 9. Органи на дигестивниот систем сместени во главата и вратот , Органи на респираторниот систем сместени во главата и вратот 10. Носна празнина-анатомски делови, градба, функција, Ендокрини жлездитопографија, соодноси 11. Око-анатомска градба, соодноси, анатомија на орбита, Уво-анатомска градба, соодноси со други органи 12. Сетилни органи за вкус, мирис, допир и рамнотежа, Вегетативен нервен системанатомска поделба, функција 	
12.	Методи на учење: Предавања, практична настава, семинари, работа во група	
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 = 150 часови
14.	Распределба на расположливото време	45+30+15+60 = 150 часови

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава.	45 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часови
Начин на оценување				
17.	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Проф.др.Шуманов и сор	Анатомија на човекот скрипта	Просветно дело		
	2.	А. КарговскаКлисарова, Н. Ѓорѓевиќ, Д. Лазарова	Анатомија на човекот Остеологија	Просветно дело		
	3.					
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Sinelnikov	Анатомски атласи на човекот (I,II,III дел)			
	2.					
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХЕМИЈА			
2.	Код	3FM101822			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва година/прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Биљана Балабанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основите и основните закони во хемијата како природна наука, хемиските процеси и законите што важат за хемиските реакции, изучување на својствата на материјата и изучување на својствата на неорганските и органските соединенија, со краток осврт на биохемиски важните соединенија и биохемиските процеси во растенијата и живите организми.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>А) Содржина на предавањата: 1. Материја и својства на материјата; 2. Атомско-молекуларна теорија; 3. Структура на атомите и периоден систем на елементи 4. Хемиски врски 5. Неоргански соединенија- (киселини, бази, хидроксици и соли); 6. Номенклатура на неорганските соединенија; 7. Раствори и својства на раствори; 8. Концепт на рН; 9. Хемиски реакции; 10. Хемиска рамнотежа 11. Својства на јаглеродот и главни типови на органски соединенија; 12. Номенклатура на органски соединенија;</p> <p>Б) Содржина на вежбите: 1. Номенклатура на неорганските соединенија; 2. Задачи од атомско-молекуларна теорија; 3. Подготовка на раствори и својства на растворите; 4. Квалитативно определување на анјони од прва и втора аналитичка група; 5. Квалитативно определување на анјони од трета и четврта аналитичка група; 6. Квалитативно определување на анјони од петта и шеста аналитичка група; 7. Квалитативно определување на катјони; 8. Киселинско-базни и оксидо-редукциски титрации; 9. Определување на рХ на раствори 10. Номенклатура на органски соединенија: 11. Докажување на хемиските својства на органски соединенија 12. Поважни органски реакции</p>				

12.	Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и колоквиуми: консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часови = 120 часови		
14.	Распределба на расположливото време	30 + 15 + 15 + 60 = 120 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 поени
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 поени
	17.3.	Активност и учество		20 поени
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Б. Балабанова	Хемија за студентите на биотехнички науки (интерна скрипта)	УГД	2019
		2.	Д. Ф. Шрајвер П. В. Аткинс Т. Л. Овертон Џ. Р. Рурк и други	Неорганска хемија	МИКЕНА - БИТОЛА	2010
		3.	Мајкл Л. Бишоп Едвард П. Фоди Лари Е. Шоеф	Клиничка хемија	Просветно дело	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Р. Гулабоски	Интерна скрипта по хемија за медицински факултет	УГД	2010
2.		Н. Н. Гринвуд А. Ерншо	Хемија на елементите	Просветно дело	2009	
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ 1			
2.	Код	3FM150122			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус студии			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р ИВОНА КОВАЧЕВСКА			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со основни и стручни сознанија за стоматолошките материјали и нивната имплементација во секојдневната клиничка пракса.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретски наставни единици</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед, класификација, употреба и стандарди на стоматолошките материјали. 2. Внатрешна структура на материјалите. Физички и механички особини. Влијание на топлината. 3. Материјали за изработка на работни модели – Стоматолошки гипс. 4. Пластични маси за моделирање – дентални восоци. 5. Материјали за отпечатување. Класификација, пластични и еластични отпечаточни маси. 6. Термоотпорни маси. Маси за вложување, леење, лемење. 7. Материјали за дублирање. Материјали за изолирање 8. Материјали за обработка, стружење, финирање и полирање 				

	<p>9.Акрилати - материјали за изработка на базата на протезите.</p> <p>10. Современи модифицирани смоли. Самоврзувачки акрилати.</p> <p>11.Керамички маси.</p> <p>12. Литиум дисиликатна керамика, емпрес, циркониум</p> <p>Практични наставни единици</p> <p>1.Подготовка на гипс, класификација и разни видови на гипс</p> <p>2.Излевање на студио, анатомски и работни модели</p> <p>3.Маси за моделирање - восоци, индикации, категоризација. Розев, син, жолт и црвен восок</p> <p>4.Отпечаточни маси. Подготовка на алгинатна отпечаточна маса. Подготовка на еластомерна отпечаточна маса</p> <p>5.Маси за леење и лемење-изглед,карактеристики. (Ајнбет маси)</p> <p>6.Демонстрирање на процесот на вложување и леење на фиксно-протетички конструкции</p> <p>7.Термоотпорни маси - изглед, особености, практична апликација</p> <p>8.Материјали за изолирање - практична примена</p> <p>9.Финирање, полирање, стружење и обработка - практична демонстрација</p> <p>10.Акрилати – подготовка, технологија на апликација, полимеризација.</p> <p>11.Керамика - подготовка, апликација, технологија на изработка.</p> <p>12. Современи модифицирани смоли и манипулација со нив.</p> <p>13. Безметална естетска керамика – циркониум, Cad – Cam изработка.</p>	
12.	Методи на учење:	
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30часа = 150часа
14.	Распределба на расположливото време	30+30+15+15+60=150часа

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
			16.3.	Домашно учење - задачи	60 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			40 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			7 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Ковачевска Ивона	Стоматолошки материјали скрипта	УГД, електронско издание	2013
		2.	Стаменковиќ Д. и сор.	Градивни стоматолошки материјали	Кућа штампе Земун	2007
		3.	Jerolimov V i sur.	Osnove stomatoloshkih materijala	Zagreb	2005
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА			
2.	Код	3FM150222			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва/семестар 1	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Доц. д-р Катерина Златановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основни принципи, проблеми, концепти од областа на стоматолошката протетика, функционална анатомија, гнатологија, фази на изработка.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед и историски развој на стоматолошката протетика, гранки на протетиката. • Делови на стоматогнатниот систем, анатомија на максила, мандибула и палатинална коска. • Усна празнина – анатомија и состав, слузокожа, јазик, заби, пародонт. • Мускули на цвакалниот систем: мастикаторни, мимички, мускули на јазикот, усните, подот на усната празнина. • Основни функции на стоматогнатниот систем : мастикација, голтање, фонација. • ТМЗ – градба и основни движења во него, оклузија и артикулација. • Основи на тотална протеза, ретенција стабилизација, фази на изработка на тотална протеза. • Основи на парцијална протеза, класична парцијална протеза, ретенциони системи кај парцијална протеза, фази на изработка. • Скелетирана протеза, фази на изработка. • Основи на фиксното протезирање, видови коронки, фази на изработка. • Мостовски конструкции, фази на изработка. • Основни на имплатопротетика, видови изработки над импланти (фиксни и мобилни), максилофацијална протетика. 				

	<p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед и историски развој на стоматолошката протетика, гранки на протетиката. • Делови на стоматогнатниот систем, анатомија на максила, мандибула и палатинална коска. • Усна празнина – анатомија и состав, слузокожа, јазик, заби, пародонт. • Мускули на цвакалниот систем: мастикаторни, мимички, мускули на јазикот, усните, подот на усната празнина. • Основни функции на стоматогнатниот систем : мастикација, голтање, фонација. • ТМЗ – градба и основни движења во него, оклузија и артикулација. • Основи на тотална протеза, ретенција стабилизација, фази на изработка на тотална протеза. • Основи на парцијална протеза, класична парцијална протеза, ретенциони системи кај парцијална протеза, фази на изработка. • Скелетирана протеза, фази на изработка. • Основи на фиксното протезирање, видови коронки, фази на изработка. • Мостовски конструкции, фази на изработка. • Основни на имплатопротетика, видови изработки над импланти (фиксни и мобилни), максилофацијална протетика. 			
12.	Методи на учење: Предавања, практична настава, семинари, работа во група			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 = 150 часови		
14.	Распределба на расположливото време	30+15+30+15+60=150 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)			
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)			
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)			
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Златановска К., Заркова-Атанасова Ј., Кочовски Д. Лазарова Љ.	Вовед во стоматолошка протетика (скрипта)	Универзитет “Гоце Делчев” - Штип	2019
		2.	Златановска К., Заркова-Атанасова Ј., Кочовски Д. Лазарова Љ.	Вовед во стоматолошка протетика (практикум)	Универзитет “Гоце Делчев” - Штип	2019
3.	Папакоча К., Митевски К., Апостолоски П., Петровски М.	Анатомија на вилицы и дентална морфологија	Универзитет “Гоце Делчев” - Штип	2017		
22.2.	Дополнителна литература					

Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.	Марик Д.	Увод у стоматолошку протетику	Београд	1966
2.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМИЈА НА ВИЛИЦИ И ДЕНТАЛНА МОРФОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM150322			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва/ семестар 1	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф. д-р Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување на основните анатомски и морфолошки карактеристики на составните елементи на стоматогнатниот систем.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици 1. Заби и забни лакови, млечна и трајна дентиција, анатомски карактеристики на забите, системи за означување. 2. Хистологија на забите. Потпорни ткива на забот и нивната функција. 3. Заби од интерканинскиот сектор - горни и долни секачи. 4. Заби од интерканинскиот сектор - горни и долни кучешки заби. 5. Заби од трансканинскиот сектор - горни и долни преткатници.				

	<p>6. Заби од трансканиниот сектор - горни катници.</p> <p>7. Заби од трансканиниот сектор - долни катници. Селбахов феномен.</p> <p>8. Анатомија на горната вилица и непчевата коска.</p> <p>9. Анатомија на долната вилица и темпоромандибуларен зглоб (ТМЗ).</p> <p>10. Анатомија и топографија на мускулите на стоматогнатниот систем.</p> <p>11. Оклузија и артикулација за забите.</p> <p>12. Ориентациони точки, линии и рамнини и поделба на лицето.</p> <p>Практични наставни единици</p> <p>1. Атомски делови на забите. Ориентациони правци. Карактеристични белези на забите. Системи за означување на забите.</p> <p>2. Цртање и моделирање на горен централен инцизив во гипс.</p> <p>3. Цртање и моделирање на горен латерален инцизив во гипс.</p> <p>4. Цртање и моделирање на долни инцизиви во гипс.</p> <p>5. Цртање и моделирање на горен и долен канин во гипс.</p> <p>6. Цртање и моделирање на горни преткатници во гипс.</p> <p>7. Цртање и моделирање на долни преткатници во гипс.</p> <p>8. Цртање и моделирање на горен прв молар</p> <p>9. Цртање и моделирање на долен прв молар во гипс.</p> <p>10. Моделирање на горни и долни инцизиви во восок.</p> <p>11. Моделирање на канини и премолари во восок.</p> <p>12. Моделирање на молари во восок.</p>			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТСx30 часа= 210 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+60+30+15+75=210		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15	
			16.2.	Самостојни задачи	30	
			16.3.	Домашно учење - задачи	75	
Начин на оценување						
17.	17.1.	Тестови			70	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			0	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
Литература						
22.	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.		Папакоча, К., Митевски, К., Апостолоски, П., Петровски, М.	Анатомија на вилицы и дентална морфологија-скрипта	Универзитет "Гоце Делчев"	2017

		2.	Папакоча, К., Митевски, К., Апостолоски, П., Петровски, М., Нашкова, С.	Анатомија на вилицы и дентална морфологија- Практикум	Универзитет “Гоце Делчев”	2017
		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Јанкуловска, Е.	Анатомија и морфологија на вилиците и забите	Стоматолошки факултет, Скопје	2001	
	2.	Jarned , Fuller A / Gerald E. Denehy / Thomas M. Schulein,	Concise Dental Anatomy and Morphology	University of Iowa College of Dentistry	2001	
	3.					

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА И БИОХЕМИЈА			
2.	Код	ЗФМ100622			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	ПРВА / 2сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Зоран Ханџиски и проф. д-р Татјана Рушковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со нормалното функционирање на човековото тело и основните механизми на биохемиско-физиолошката функција на органските системи и организмот во целина. Во текот на практичната настава студентите своите теоретски знаења ќе ги проверуваат со изведување на вежби и експерименти во лабораториски услови и притоа ќе можат се запознаат со одредени реакции во in vitro услови.				
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретска настава</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во Физиологијата, функционална и клеточна организација на телото.Телесни течности. Крв. 2. Мускулен и кардиоваскуларен систем 3. Нервен и респираторен систем. 4. Дигестивен и уринарен систем. 5. Ендокрин и репродуктивен систем. 6. Систем на сетила.Терморегулација и метаболизам. 7. Дефиниција на Биохемијата. Фази во работниот процес во клиничко-биохемиска лабораторија. Вода и минерални соли. Ацидо-базна рамнотежа. 8. Протеини. Амино киселини. Пептиди. Основи на метаболизмот на протеините. Уреа. Протеини во крвната плазма. Хемоглобин: улога, хемиски состав и катаболизам. Билирубин. 				

9. Ензими Основни својства на ензимите. Номенклатура и класификација. Активен центар. Кинетика на ензимските реакции. Основи на клиничката ензимологија. Дијагностичко значење на позначајните ензими.
10. Липиди. Основни својства и класификација на липидите. Основи на метаболизмот на липидите. Липопротеини во крвната плазма.
11. Јаглехидрати. Моносахариди. Олигосахариди. Полисахариди. Основи на метаболизмот на јаглехидратите. оГТТ и гликозилиран хемоглобин.
12. Нуклеински киселини. Витамини, нивни својства и поделба.

Практична настава

1. Основни елементи и функција на крвта и крвната плазма. Нервно-мускулен систем, мионеврална врска.
2. Срце и автоматизам на работа на срцето, фактори кои делуваат на срцевата работа и нејзина регистрација.
3. Систем за дишење и витален капацитет.
4. Ресорпција на хранливите материи и давање на инјекции. Плуника, желудочен сок, жолчка. Уринарен систем.
5. Ендокрини жлезди. Женски и машки репродуктивен систем.
6. Мариотов опит, Ишихара тест. Промет на материите и енергијата и одредување на калоричната вредност на хранливите материи.
7. Основни мерки за заштита при работа во биохемиска лабораторија. Земање на венска и капиларна крв. Избегнување на грешки во преаналитичката фаза. Пипетирање. Фотометрирање.
8. Протеини.Таложeње и денатурација на протеините. Квалитативно и квантитативно одредување на вкупните протеините. Албумини.
9. Ензими. Влијание на активатори и инхибитори врз ензимската активност на плунковата амилаза.
10. Липиди. Растворливост на липидите. Докажување на холестерол според Salkowski. Одредување на концентрацијата на вкупен холестерол во серум. Одредување на концентрацијата на триацилглицероли во серум.
11. Јаглехидрати. Фелингова проба. Одредување на концентрацијата на глукоза во серум со GOD-PAP метода.
12. Одредување на концентрацијата на глукоза во серум со метода со хексокиназа. Прирачен глукометар. Одредување на глукоза и кетонски тела во урина со тест-ленти.

12. Методи на учење:

Теоретска настава

Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите.

	<p>Мултимедијална настава.</p> <p>E-learning.</p> <p>Постојан контакт on-line со студентите.</p> <p>Поединечни консултации со студентите и консултации во групи.</p> <p><u>Практична настава</u></p> <p>Практични лабораториски вежби во мали групи.</p> <p>Аудиториски вежби.</p> <p>Завршна вежба.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТСx30 часа=180часа		
14.	Распределба на расположивото време	45+45+0+15+70=180 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	45 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење	75 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература - Физиологија				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Gayton C.A..	Физиологија човјека и механизми болести.	Медицинска наклада, Загреб.	1995
	2.	Трајковски В.	Физиологија со функционална анатомија	Филозофски факултет, Институт за дефектологија, Скопје.	2007
22.2.	Дополнителна литература - Физиологија				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Практикум по физиологија со функционална анатомија	Трајковски В, Рашиќ О.	Филозофски факултет, Институт за дефектологија, Скопје.	2008
	2.	Physiology	Linda Costanzo	Saunders	2006
3.	Human Physiology: The Mechanisms of Body Function - 8th Edition	Arthur Vander and James Sherman and Dorothy Luciano	McGraw-Hill Education	2006	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв, втор и трет циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСТОЛОГИЈА СО ЕМБРИОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM100322			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	ПРВА / 2 сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Невенка Величкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со општата и специфична хистолошка градба и структура на сите ткива, органи и органски системи во организмот.</p> <p>Специфични цели:</p> <p>Изучувајќи го овој предмет студентите ќе се здобијат со елементарни знаења од областа на Хистологијата, како и специфични знаења и вештини за изработка на хистолошки препарати, кои како техники и методи се посебно битни за оваа студиска програма. Знаењата кои ќе ги стекнат студентите по овој предмет ќе им помогнат за совладување на други предмети или модули предвидени во оваа студиска програма.</p> <p>Компетенции:</p> <p>Студентите ќе се стекнат со специфични компетентности во препознавањето и идентификацијата на различни ткива и клетки во организмот, ќе можат самостојно да изработат хистолошки препарат и да разликуваат појава на артефакти и дисторзии евентуално присутни на самиот препарат.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епителни или покровни ткива 2. Соединително ткиво 3. Мускулно ткиво 4. Нервно ткиво 				

	5. Гастроинтестинален систем 6. РЕС 7. Респираторен систем. Урогенитален систем 8. Нервен систем. Ендокрин систем 9. Сперматогенеза и оогенеза 10. Ембрионален развiток 11. Органогенеза 12. Плацентација Практична настава 1. Изработка на трајни хистолошки препарати 2. Епителни или покровни ткива 3. Соединително ткиво 4. Мускулно ткиво 5. Нервно ткиво 6. Гастроинтестинален систем 7. Жлезди во гастроинтестинален систем 8. РЕС 9. Респираторен систем. Урогенитален систем 10. Нервен систем. Ендокрин систем 11. Сперматогенеза и оогенеза 12. Плацента. Ембрионални листови			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30часа= 120часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+0+15+45=120часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70 бодови	

	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови
	17.3.	Активност и учество	20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Луис Карлос Жунквеира, Хосе Карнеиро	Основи на хистологијата		
		2.	Хистологија со ембриологија	Нада Митева		
		3.	Хистологија со ембриологија	Невена Костовска, Лилјана Миленкова		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

Прилог бр.3	Предметна програма од прв циклус на студии
-------------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ 2			
2.	Код	3FM150422			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година/Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р ИВОНА КОВАЧЕВСКА			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Слушан Стоматолошки материјали 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со основни и стручни сознанија за стоматолошките материјали и нивната имплементација во секојдневната клиничка пракса.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретски наставни единици</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метали во денталната медицина 2. Легури и нивната употреба во заботехничката лабораторија. 3. Дентални легури за керамика и супраструктури. 4. Високотопливи дентални легури. Материјали за изработка на леени полнења. 5. Рекристализација, хомогенизација и облагородување на денталните легури. 6. Корозија и галванско распаѓање на денталните легури. 7. Цементи 8. Реставративни материјали 9. Стоматолошки материјали во ортодонцијата. 10. Орално – хирушки и имплантолошки материјали 11. Современи материјали за 3D печатење. 12. Биокompatibilност на денталните материјали. 13. Дезинфекција и заштита во заботехничката лабораторија. <p>Практични наставни единици</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запознавање со технологијата на металите. 				

	<p>2. Запознавање со благородни метали и легури.</p> <p>3. Дентални легури за протетички цели.</p> <p>4. Подготовка за леење и излевање коронки.</p> <p>5. Излевање на скелетирани конструкции со специјална легура од овој тип.</p> <p>6. Хомогенизација и облагородување на легурите.</p> <p>7. Современи постапки при 3D печатење</p> <p>8. Подготовка и апликација на цементи.</p> <p>9. Ортодонтски материјали и изработки.</p> <p>10. Изработка и моделација на леени полнења</p> <p>11. Имплантолошки материјали</p> <p>12. Заштита на забниот техничар - протетичар</p> <p>13. Дезинфекција на стоматолошки модели</p>			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+15+15+60=150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење – задачи	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40 бодови	

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			7 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ковачевска Ивона	Стоматолошки материјали скрипта	УГД, електронско издание	2013
		2.	Стаменковиќ Д. и сор.	Градивни стоматолошки материјали	Куќа штампе Земун	2007
		3.	Jerolimov V i sur.	Osnove stomatoloshkih materijala	Zagreb	2005
22.2.	Дополнителна литература					

		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ И ХИГИЕНА			
2.	Код	ЗФМ150522			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Нашкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан 2 семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења за оралното здравје и оралната хигиена				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> - Биолошки механизам на заштита на оралната лигавица - Фактори кои предизвикуваат нарушување на оралното здравје - Епидемиологија на пародонтопатијата и на оралните мукозни заболувања - Превенција на пародонталната болест - Превенција на пародонтопатијата кај групите со висок ризик за настанување на болеста - Превенција на орални мукозни заболувања - Орално здравје кај популација во напредната возраст - Исхрана и орално здравје - Одржување на орална хигиена во домашни услови - Индекси на дентален плак и индекси на забен камен - Техники на четкање на заби - Грижа за интердентални простори 				

	<ul style="list-style-type: none"> - Фармаколошки препарати во одржување на оралната хигиена - Одржување на орална хигиена кај ортодонтски, протетски и пациенти со импланти - Одржување на орална хигиена кај пациенти со посебни потреби - Мотивација, ремотивација на пациенти, евалуација и одржување на постигнатите резултати - Промоција на оралното здравје и едукативни програми <p>Практична настава:</p> <p>Прием на пациент, преглед и идентификација на факторите на ризик за нарушување на оралното здравје</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нотирање на состојбата на оралната хигиена - Мотивација за одржување на оралната хигиена - Обука на пациентот за одржување на оралната хигиена - Орално здравје и орална хигиена - Видови техники за орална хигиена - Видови средства за орална хигиена - Исхрана и орално здравје - Забен кариес, денален плак, забен камен - Гингивити - класификација, гравидарен гингивитис - Видови стоматолошки интервенции - Отстранување на меки и тврди наслаги, пигментација на забите - Едукативни програми за оралното здравје - Стоматолошки картон, ортодонтски картон, медицинска документација 		
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
13.	Вкупен расположив фонд на време	3ЕКТС x 30часа=90часа	
14.	Распределба на расположивото време	30+15+30+0+30=90	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.
			30 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење – задачи	30 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Миновска, Пандилова, Ивановски	Орална хигиена	Стоматолошки факултет-Скопје	2004

		2.	Мирјана Поповска, ВераРадојкова Николовска	Орална хигиена	Стоматолошки факултет-Скопје	2013	
		3.	Димова Ц., Нашкова С.	Орално здравје и превентива на орални заболувања	УГД	2016	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Ивановски, Пандилова	Орално здравје	Стоматолошки факултет-Скопје	2009	
		2.	Newman MG, Takei НН, Carranza FA	Caranza's clinical periodontology	WB saunders Company , Philadelphia , New York; 9th Edition	2001	
		3.	Murray JJ, Nunn JH, Steele JG.	The Prevention of Oral Disease	Fourth Edition, Oxford University Press Inc., New York	2003	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АПАРАТИ И ИНСТРУМЕНТИ ВО ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА 1			
2.	Код	3FM150622			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва/ семестар 2	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со апаратите и инструментите кои се користат во заботехничката лабораторија, и нивна примена во пракса.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Развој низ историјата на апаратите и инструментите во забната техника 2.Стандарди за просторно и техничко опремување на заботехничка лабораторија 3.Стандарди за материјали и апарати кои се користат во заботехничка лабораторија 4.Одржување на апаратите, работното место и работниот простор во заботехничката лабораторија. 5.Апарати и инструменти за работа со гипс и маси за вложување 6.Апарати и инструменти за припрема и изработка на модели и на подвижни забни трупчиња 7. Апарати и инструменти за дублирање и импрегнација на работен модел 8.Апарати и инструменти за работа со восок 9.Апарати и инструменти за вложување и леење 10.Инструменти за фасетирање. 				

	<p>11.Инструменти за полимеризација.</p> <p>12. Апарати за планирање и изработка на фиксни и мобилни протетски надоместоци- паралелометар и фрез апарат.</p> <p>Практична настава:</p> <p>1.Запознавање со апаратите и инструментите во забната техника</p> <p>2. Стандарди за просторно и техничко опремување на заботехничка лабораторија</p> <p>3.Стандарди за заботехничко работно место</p> <p>4. Одржување на апаратите, работното место и работниот простор во заботехничката лабораторија.</p> <p>5.Практична примена на апарати и инструменти за работа со гипс и маси за вложување</p> <p>6.Практична примена на апарати и инструменти за припрема и изработка на модели и на подвижни забни трупчиња</p> <p>7.Практична примена и работа со апарати и инструменти за дублирање и импрегнација на работен модел</p> <p>8.Апарати и инструменти за работа со восок</p> <p>9.Апарати и инструменти за вложување и леење</p> <p>10.Инструменти за фасетирање.</p> <p>11.Инструменти за полимеризација.</p> <p>12.Практична примена на апарати за планирање и изработка на фиксни и мобилни протетски надоместоци- паралелометар и фрез апарат.</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТСx30часа= 150часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+15+15+60=150		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15	
			16.2.	Самостојни задачи	15	
			16.3.	Домашно учење - задачи	60	
Начин на оценување						
17.	17.1.	Тестови			70	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
Литература						
22.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Гордана Ковачевска	Инструменти и апарати за заботехничка лабораторија	Стоматолошки факултет - Скопје	Скопје, 2005
		2.	Гугувчевски Љ. и соработници	Клиника на тоталното протезирање		

		Дополнителна литература				
22.2.		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Stamenković, D., Obradović Đuričić K, Pavlović G, Popović G	Stomatološki materijali	Белград	2009
		2.	National Learning Corporation	Dental Laboratory Technology	National Learning Corporation	2010
		3.	Robert M. Morrow , Kenneth D. Rudd ,John E. Rhoads ,Sanjna Nayar	Dental Laboratory, Procedure	Elsevier	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗАДОЛЖИТЕЛНА СТРУЧНА ПРАКСА 1			
2.	Код	3FM150722			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	По завршување на 2-ри семестар во текот на месец јули	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова Доц. д-р Катерина Златановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушана прва година.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По совладување на предметната програма, студентите ќе се запознаат со работата во заботехничката лабораторија, апаратите и инструментите во истата, протоколите за работа при изработка на фиксните и мобилните како и основните принципи на планирање и изработка на протетички надоместоци (коронки, мостови, ортодонтски апарати, мобилни протези)				
11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со протоколите на работа во заботехничката лабораторија. Запознавање со инструментите кои се користат при изработка на протетичките надоместоци. Изучување на апаратите кои се употребуваат во една заботехничка лабораторија. Запознавање со материјалите кои се користат, нивната примена и правилна употреба и подготовка. Мешање на гипс за излевање на работни модели рачно и во вакуум. Подготовка на акрилатно тесто за изработка на индивидуални лажици. Запознавање со различните видови восоци и нивната примена. Изучување на правилната употреба на изворите на топлина брениери и шпиртни ламби. Запознавање				

	со масите за вложување и нивната подготовка. Запознавање со разните видови метали и легури и нивното леење. Запознавање со начините на обработка и полирање, употреба на микромотори и различни фрези и други брусни тела, како и гумички и четки за полирање на фиксни и мобилни протетски помагала.			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7ЕКТС x 30 = 210 часови		
14.	Распределба на расположливото време	21 ден x 10 часа дневно = 210 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	0 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи/вежби под менторство	210 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Стажантска книшка		50 бодови
	17.2.	Практична работа		50 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 80 бода	не реализирана	
		81 x до 100 бода	Реализирана	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Реализирани 210 часа практична настава е услов за реализација на предметот. Завршен испит не се полага.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ивона Ковачевска	Стоматолошки материјали	УГД, Штип	2010
	2.	Киро Папакоча	Апарати и инструменти во забна техника	УГД, ШТИП	2010
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Мирчев Е	Стоматолошка технологија, неметали, метали и материјали за полнење на кавитети, 2 издание	Просветно дело, Скопје	1993
	2.				
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	АПАРАТИ И ИНСТРУМЕНТИ ВО ЗАБОТЕХНИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА 2			
2.	Код	3FM150822			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/ семестар 3	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со апаратите и инструментите кои се користат во заботехничката лабораторија, и нивна примена во пракса.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Апарати и инструменти за обработка на заботехнички конструкции 2. Апарати и инструменти за лемење и пунктирање 3. Апарати и инструменти за полирање) 4. Апарати за фасетирање 5. Апарати за полимеризирање 6. Апарати и системи за дигитална изработка на стоматопротетски конструкции 7. Апарати и системи за добивање на дентална фотографија 8. Апарати за добивање на дигитален отпечаток 9. Апарати за визуелизација во заботехничка лабораторија 10. Системи за компјутерско дизајнирање на стоматопротетски изработки 11. Апарати за глодање на стоматопротетски изработки 12. Апарати за 3D печатење на стоматопротетски изработки <p>Практична настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практична примена на апарати и инструменти за обработка на заботехнички конструкции 2. Практична примена на апарати и инструменти за лемење и пунктирање 3. Апарати и инструменти за полирање, и нивна практична примена 				

	4. Апарати за фасетирање 5. Апарати за полимеризирање 6. Апарати и системи за дигитална изработка на стоматопротетски конструкции 7. Апарати и системи за добивање на дентална фотографија 8. Апарати за добивање на дигитален отпечаток 9. Апарати за визуелизација во заботехничка лабораторија 10. Системи за компјутерско дизајнирање на стоматопротетски изработки 11. Апарати за глодање на стоматопротетски изработки – САМ 12. Апарати за 3D печатење на стоматопротетски изработки			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТСx30часа=150часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+15+15+60		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење - задачи	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
Литература						
Задолжителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.		1.	Гордана Ковачевска	Инструменти и апарати за заботехничка лабораторија	Стоматолошки факултет - Скопје	Скопје, 2015
		2.	Гугувчевски Љ. и соработници	Клиника на тоталното протезирање		
		3.				
Дополнителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		1.	Stamenković, D., Obradović Đuričić K, Pavlović G, Popović G	Stomatološki materijali	Белград	2009
		2.	National Learning Corporation	Dental Laboratory Technology	National Learning Corporation	2010
		3.	Robert M. Morrow , Kenneth D. Rudd ,John E. Rhoads ,Sanjna Nayar	Dental Laboratory, Procedure	Elsevier	2016

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОБИЛНА ПРОТЕТИКА - ТОТАЛНА ПРОТЕЗА 1			
2.	Код	3FM150922			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/семестар 3	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Доц. д-р Катерина Златановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан третти семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Биолошки основи и значење на тоталните протези при терапија на пациенти со тотална беззабност. Постапка за изработка на протези.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: <ul style="list-style-type: none"> • Анатомија и физиологија на орофацијалниот систем (од протетски аспект). Стоматолошка антропологија. • Промени по тоталното губење на забите. Дијагноза, планирање, припрема и терапија на тотална беззабност. • Отпечатување за тотална протеза (земање и излевање на анатомскиот отпечаток) • Индивидуална лажица и земање на функционален отпечаток. Излевање на функционалниот отпечаток и добивање на работен модел. • Изработка на восочни шаблони и одредување на меѓувилнични односи. Фиксирање на моделите со загризните шаблони во артикулатор. • Арикулатори и лицев лак • Основни принципи при планирањето на оклузијата. Избор на вештачки заби за тотални протези, видови, класификации и методи на избор на вештачки заби. • Теории за поставување на забите. Избор на предните заби, прелиминарно одредување на положбата на предните заби. • Речење на предните заби, општи и специјални правила. • Анализа на поставеноста на предните заби. • Избор на бочни вештачки заби, прелиминарно одредување на положбата на бочните заби. Речење на бочните заби, општи и специјални правила. 				

	<ul style="list-style-type: none"> Анализа на поставеноста на бочните заби. Практична настава: Запознавање со работното место во заботехничката лабораторија. Анализа на промени кои настанале со губење на заби. Отпечаточни маси видови и нивна примена. Земање на отпечатоци од фантом со хидроколоидни маси и излевање на истите. Анализа на работните модели и поставување дијагноза. Изработка на загризни бедеми (адаптирање на шелак). Изработка на загризни бедеми (адаптирање на восок). Анализа и припрема на бедемите за фиксирање. Артикулатори и оклудатори (составни делови). Фиксирање на моделите во артикулатор. Пренесување на ориентационите линии на моделите. Анализа на грешките при определување на вличните соодноси и можности за нивна корекција. Практично демонстрирање на теоретската настава и работење по фази за изработка на тотални протези. Вештачки заби, избор, општи принципи за редеење на вештачките заби. Алвеоларни гребени и однос со ваштачките заби, гребени, гребенски црти, нивни соодноси, статички правила. Поставување на фронтални заби, општи и специјални принципи и правила за постава на фронтални заби. Анализа на поставеноста на фронталните заби Поставување на бочни заби, општи правила за поставување на бочни заби и понови концепти за поставување. Анализа на поставеноста на бочните заби. 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7ЕКТС x 30 = 210 часови		
14.	Распределба на расположливото време	30+60+30+30+60=210 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	70	

	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Јанкуловска Е.	Тотална протеза – претклиника.	Скопје	2001
		2.	Гугувчевски Љ. и сор.	Клиника на тотално протезирање.	Скопје	2004
		3.	Мирчев Е.	Претклиника на тотално протезирање.	Скопје	1995
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Arthur O. Rahn & John R. Ivanhoe & Kevin D. Plummer	Textbook of Complete Dentures, 6th Edition		2009

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ФИКСНА ПРОТЕТИКА 1			
2.	Код	3FM151022			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/3 сем	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Вовед во изработката на фиксни конструкции, коронки -Работа по фази за изработка на фиксни конструкции				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во лабораториска изработка на фиксно-протетски конструкции • Припрема на забите за изработки за вештачки коронки, отпечатоци за изработка коронки • Излевање на отпечатокот и добивање на работен модел со подвижни трупчиња • Поим и видови на артикулатори и фиксирање на моделите • Изработка на кошулка и видови на начин на изработка • Моделирање на полно леана коронка • Моделирање на едноделна фасетирана коронка со меѓупростор • Моделирање на едноделна фасетирана коронка со вестибуларна фасетка 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Штифтување и вложување на коронки • Леење на восочната коронка во метал • Обработка и упасување на металната конструкција • Фасетирање на естетска коронка со композитни материјали <p>Практични наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со работното место во заботехничката лабораторија • Земање на отпечаток и добивање на работен модел со подвижни забни трупчиња • Фиксирање на моделите во артикулатор • Изработка на кошулка според различни методи и техники • Моделирање на полнолеана коронка • Моделирање на едноделна фасетирана коронка со вестибуларна композитна фасетка • Моделирање на едноделна целосно фасетирана коронка со керамичка фасетка • Штифтување на коронките и нивно вложување • Леење на восочните коронки во метал • Обработка и упасување на металната конструкција • Фасетирање на естетска коронка со композитни материјали • Полирање и предавање на естетска коронка со композитни материјали 			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7ЕКТС x 30часа= 210часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+60+45+45+60=210		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60
16.		16.1.	Проектни задачи	45

	Други форми на активности		16.2.	Самостојни задачи	45	
			16.3.	Домашно учење - задачи	60	
Начин на оценување						
17.	17.1.	Тестови			40тестови+30усно	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
Литература						
22.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Ефтим Мирчев	Претклиничка фиксна протетика	Стоматолошки факултет	2001 Скопје
		2.	Никола Гиговски	Претклиничка фиксна протетика-коронки 1	Стоматолошки факултет Скопје	2018,Скопје
	22.2.	Дополнителна литература				

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	S Lakshmi	Preclinical Manual of Prosthodontics	RELX India Pvt. Ltd.	2018

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	ОРТОПЕДИЈА НА ЗАБИ И ВИЛИЦИ	
2.	Код	3FM151122	
3.	Студиска програма	Тригодишни стручни студии Забен техничар - протетичар	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки	

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/семестар 3	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Софија Царчева Шаља			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да ги совлада содржините и да се здобие со основни и стручни сознанија од областа на ортодонцијата.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: 1. Вовед во ортодонцијата. 2. Раст и развој на краниофацијален комплекс. Концепти на раст и развој 3. Стадиуми на раст и развој на нормална оклузија 4. Класификација на малоклузии и дентофацијални деформитети во современото општество 5. Организација на работа во ортодонтскиот сектор во забнотехничка лабораторија 6. Ортодонски апарати и нивна класификација. Изработка на студиски модели . 7. Мобилни ортодонтски апарати. 8. Ортодонтско-ортопедски третман со функционални апарати и екстраорални апарати. 9. Изработка на коса рамнина. Изработка на вестибуларна плоча 10. Брадова држалка. Држачи на простор 11. Фиксна ортодонтска терапија. Ретенција на постигнати резултати и можност за настанок на рецидиви. 12. Ортодонтско-хируршки третман кај пациенти со скелетен проблем Практична настава: 1. Вовед во ортодонцијата 2. Излевање на модели				

	<p>3. Соклирање и обликување на студиските модели - приказ и работа со разни видови на соклоформери</p> <p>4. Обележување на заби</p> <p>5. Организација на работа во ортодонтскиот сектор во забнотехничка лабораторија.</p> <p>6. Ортодонски апарати и нивна класификација</p> <p>7. Изработка на Активна подвижна плоча(Schwartz-ova мобилна протеза)</p> <p>8. Концепт на план на ортодонтско-ортопедски третман со функционални апарати. Конструкцион загриз</p> <p>9. Изработка на Функционален апарат- Активатор по Andersen</p> <p>10. Изработка на коса рамнина. Изработка на вестибуларна плоча</p> <p>11. Брадова држалка. Држачи на простор</p> <p>12 . Ретенциони апарати и позиционери</p>			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30 = 180 часови		
14.	Распределба на расположливото време	30+45+15+30+60 = 180 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	45 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		

	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	<i>William R. Proffit, Henry W. Fields, David M. Sarver</i>	<i>Contemporary orthodontics - 5th Edition</i>	<i>Elsevier India</i>	2012
		2.	<i>Carceva-Salja Sofija, Atanasova Sandra, Petrovski Mihajlo</i>	<i>Ортопедија на заби и вилици-скрипта</i>	<i>Универзитет „Гоце Делчев“, Штип</i>	2019
		3.	<i>Carceva-Salja Sofija, Atanasova Sandra, Petrovski Mihajlo, Terzieva-Petrovska Olivera</i>	<i>Ортопедија на заби и вилици-практикум</i>	<i>Универзитет „Гоце Делчев“, Штип</i>	2019
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Марковић М. и сарадници	Ортодонција	Медицинска књига, Београд – Загреб	1989
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ГНАТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM151222			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Втора година / 3 сем	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Доц. д-р Ана Радеска Пановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година на студиите.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Технички дел за изработка и адаптација на апарати кој што ќе обезбедат планско формирање на максиларните коски.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> - Вовед во гнатологијата, задачи и цели. - Гнатолошки аспекти на оклузијата - Составни елементи на оклузијата. - Оклузија и артикулација. Долговилични гранични движења. - Физиолошко мирување и централна оклузија. - Артикулатори. Лицев образен лак. - Функционална анализа на стоматогнатниот систем. - Предуслови за обезбедување на оптимални оклузални состојби. - Функции на стоматогнатниот систем. - Пречки и неправилности во функцијата на стоматогнатниот систем. - Терапија на пречките и неправилностите во функцијата на стоматогнатниот систем. 				

	<p>- Постапки на селективно состружување, современи оклузални шеми.</p> <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Оклузални принципи и гнатолошки концепти. - Терминологија на навосочување (Aufwachstechnik) - Моделирање на забите по гнатолошки концепт Point centric со навосочување. - Моделирање на долен бочен мост. - Моделирање на гребените на букалните тубери. - Редуцирање на восочниот модел за фасетирање со акрилат. - Моделирање на горен фронтален мост. - Моделирање на бочен мост во горна вилица. - Позиција на конусите од палатиналните и на букалните тубери. - Фина моделација. - Моделирање на забите по гнатолошкиот концепт – слобода во оклузијата. 			
12.	Методи на учење:Предавања, претклинички лабораториски вежби, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТСx30часа=150часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60=150часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15часови
		16.2.	Самостојни задачи	15часови
		16.3.	Домашно учење	60часови
17.	Начин на оценување			
	НумеричкиоценкивосогласностсоСтатутот и правилницитенаУниверзитетот)			
	17.1.	Тестови		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
17.3.	Активност и учество		10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

2	Литература				
2	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Љубен Н. Гугувчевски	Оклузија	Скопје	1997
	2.	Мирослав Сувин	Оклузија у стоматолошкој протетици	Загреб	1991
	3.				
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Филипович В. и сарадн.	Ендодонција	Белград	2002

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОБИЛНА ПРОТЕТИКА – ТОТАЛНА ПРОТЕЗА 2			
2.	Код	3FM151322			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година/4	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Биолошки основи на парцијалното протезирање. Работа по фази при изработка на парцијална протеза.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Одредување на положбата на вештачките заби кај различните скелетни односи на вилиците. • Принципи на уравнотежената оклузија, дефинитивно одредување на положбата на бочните заби. • Моделирање на обликот и рељефот на тоталните протези • Техники на моделирање на обликот на тоталните протези. Проба на тоталните протези и можности за корекции • Методи за вложување-киветирање на тоталните протези • Отварање на киветите и отстранување на восокот, изолирање 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Акрилати, подготвување на акрилатот и пресување на киветите. • Методи за полимеризација на акрилатот • Проблеми при работа со акрилатот. Обработка и полирање на тоталните протези • Ивокап систем • Имедијатна тотална протеза, Тоталната протеза како супраструктура над импланти • Репаратура на тоталните протези, Методи за подлагање на тоталните протези <p>Практични наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинитивно редување на забите, различни оклузални концепти. Демонстрација на избор и постава на вештачките заби кај различните скелетни односи на вилиците. • Принципи на уравнотежената оклузија, дефинитивно одредување на положбата на бочните заби. Проба, утврдување на оклузијата и артикулацијата, грешки и потреби од корекции протези. • Моделирање на обликот и рељефот на тоталните протези. Техники на моделирање на обликот на тоталните протези • Проба на тоталните протези и можности за корекции • Методи за вложување-киветирање на тоталните протези. Отворање на киветите и отстранување на восокот, изолирање • Акрилати, подготвување на акрилатот и пресување на киветите. Методи за полимеризација на акрилатот. Проблеми при работа со акрилатот • Обработка и полирање на тоталните протези • Ивокап систем • Имедијатна тотална протеза-демонстрација • Репаратура на тоталните протези • Методи за подлагање на тоталните протези • Тоталната протеза како супраструктура над импланти-демонстрација 		
12.	Методи на учење:		
13.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Вкупен расположив фонд на време</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">4ЕКТС x 30часа= 120часа</td> </tr> </table>	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30часа= 120часа
Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30часа= 120часа		

14.	Распределба на расположливото време		15+60+0+0+45=120часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0
		16.2.	Самостојни задачи	0
		16.3.	Домашно учење - задачи	45
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40 тестови + 30 усно	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10	
	17.3.	Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф.Д-р Драгољуб Велески	Клиника и техника на парцијалните протези-книга прва (биолошки основи и класична парцијална протеза)	Стоматолошки факултет Скопје	Скопје 2010
		2.	Гугувчевски Љ.	Претклиника на парцијално протезирање,	Стоматолошки факултет	Скопје,2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОБИЛНА ПРОТЕТИКА - ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА 1			
2.	Код	3FM151422			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/семестар 4	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Катерина Златановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан четврти семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Биолошки основи и значење на парцијални протези при терапија на пациенти со парцијална беззабост. Индикации и контраиндикации за изработка на парцијални протези. Видови на парцијални протези. Постапка за изработка на протези.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: <ul style="list-style-type: none"> • Поим, видови и карактеристики на парцијални протези. • Биолошки супстрат кај парцијалната беззабност. • Промени во стоматогнатниот систем по делумно губење на забите. • Класификација на парцијалната беззабност и парцијалните протези. Флексибилни протези. • Делови на парцијалната плочеста протеза. Планирање на парцијална плочеста протеза. • Облици на база на горна и долна протеза. • Паралелометрија и паралелометриска анализа. • Ретенција и елементи за ретенција на класична парцијална протеза. • Жичени кукици составни делови и техничка изработка. • Отпечатоци од вилицы со парцијална беззабост. Анатомски и функционален отпечаток, излевање и добивање на модели. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Загризни шаблони и одредување на меѓувилнични односи. Фиксирање на загризни шаблони во артикулатор. • Избор и поставување на вештачки заби. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со работното место во заботехничката лабораторија • Анализа на работен модел и следење на промените кои настанале со делумно губење на забите • Одредување на класите на безабност • Земање на отпечаток и излевање на истите • Обработка на моделите и изработка на шелак базни плочи • Дефинитивна изработка на загризните бедеми • Одредување на правци на внесување на протезата, паралелометриска анализа. • Обележување на моделите во паралелометар • Виткање на еднорака кукица од випла жица • Виткање на опфатна кукица од випла жица • Фиксирање на моделите во артикулатор • Избор на вештачките заби 			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30 = 120 часови		
14.	Распределба на расположливото време	15+60+0+0+45=120 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Велески Д..	Клиника и техника на парцијални протези.	Стоматолошки факултет, Скопје	2010
		2.	Гугувчевски Љ.	Претклиника на парцијално протезирање.	Стоматолошки факултет, Скопје	2008
		3.	Стаменковиќ Д., Настик М.	Стоматолошка протетика – парцијалне протезе	Београд	2000
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Olcaу Şakar	Removable Partial Dentures: A Practitioners' Manual		2016	

		2.	Alan B. Carr & David T. Brown	McCracken's Removable Partial Prosthodontics, 13e		2015
		3.	Deepak Nallaswamy	Textbook Of Prosthodontics		2012

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	ФИКСНА ПРОТЕТИКА 2				
2.	Код	3FM151522				
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година / семестар	Втора година /4 сем	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Вовед во изработката на специфични фиксни конструкции, коронки -Работа по фази за изработка на фиксни конструкции					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Специфичности на други системи за фасетирање • Наменски (атипични) коронки • Телескоп коронки • Современи методи за изработка на вештачки коронки 					

	<ul style="list-style-type: none"> • Методи на изработка на метал-керамички коронки • Методи на изработка на безметални керамички коронки • Методи на изработка на галванизирачка коронка, методи на изработка на синтер коронка • Методи на изработка на Ричмонт коронки • Методи на изработка на Џекет коронка • Методи за изработка на делумни коронки (инлеј, онлеј, оверлеј) • Методи за изработка на порцелански фасети - ламинати • Обработка и полирање на вештачките коронки <p>Практични наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моделирање на наменски коронки • Моделирање и фрезување на телескоп коронки • Моделирање на металкерамички коронки • Моделирање на безметални керамички коронки • Изработка на галванизирачка коронка • Изработка на синтер, ричмонт и џекет коронки • Изработка на привременски коронки • Обработка и упасување на фиксните надоместоци • Припреми и фасетирање на металкерамички коронки • Моделирање на делумна коронка инлеј • Моделирање на делумна коронка онлеј • Моделирање на делумна коронка оверлеј 			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположливото време	15+60+15+0+30=120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15	
		16.2.	Самостојни задачи	0	
		16.3.	Домашно учење - задачи	30	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	40тестови+30усно		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10		
	17.3.	Активност и учество	20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Ефтим Мирчев	Претклиничка фиксна протетика	Стоматолошки факултет	2001 Скопје

		2.	Билјана Капушевска и сор,	Технологија на фиксни протези (мостови) второ дополнето издание	МагнаСкен	Скопје 2019
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S Lakshmi	Preclinical Manual of Prosthodontics	RELX India Pvt. Ltd.	2018

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	РЕСТАВРАТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM151622			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	ВТОРА/ 4ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	Доц. Д-р Наташа Лонгурова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да добие познавање за заболувањата на тврдите забни ткива и терапијата на истите.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретски наставни единици</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед, дефиниција, класификација на кариозниот процес. 2. Тврди забни ткива градба, хистологија и ширење на кариозниот процес. 3. Препарација на кавитети од I и V класа по Black. 4. Препарација на кавитети од II и MOD класа по Black. 5. Препарација на кавитети од III и IV класа по Black. 6. Минимално инвазивни, алтернативни начини на препарација на тврдите забни ткива. 7. Инструменти, тоалте на кавитет,суво работно поле. 				

	8. Апликација на индиферентни подлоги. 9. Дентален амалгам, апликација, матрици и држачи. 10. Композитни смоли - апликација 11. Адхезивни системи - видови и апликација. 12. Индиректни постериорни реставрации.			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 ЕКТС x 30 часа = 90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+0+0+30 = 90 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење - задачи	30
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)			
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
Литература						
Задолжителна литература						
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.	22.1.	1.	Ковачевска Ивона, Денкова Наташа ISBN 978-608-244-312-6.	Реставративна стоматологија		2016
		2.	Џејмс Б. Самит, Ј. Вилијам Робинс и сор,	Основи на реставрација на забите		
		3.	А. Демиен Валмсли, Тревор Волш и сор.,	Реставративна стоматологија		
		4.	Лонгурова Н.	Авторизирани предавања		
Дополнителна литература						
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.						

		1.	Шутало Ј, Олга	Патологија и терапија тврдих зубних ткива.		
		2.	Караџов и сор.,	Препарација кавитета		
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FMN151722			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичари			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2/4	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	Доц. Д-р. Михајло Петровски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да можат студентите да ги препознаваат нормалните и патолошките промени на оралните ткива и пародонтот поврзани со носење на протетски помагала				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава <ul style="list-style-type: none"> • Анатомо-хистолошки карактеристики на оралните ткива • Функционални карактеристики на оралните ткива и орална флора • Класификација на оралните промени • Патолошки промени на оралната лигавица • Орални промени поврзани со носење на протетски помагала • Оштетувања на усната лигавица предизвикани од протетски помагала • Пародонт-градба и функција • Етиологија на пародонталните заболувања-типови на забни наслаги • Гингивити и пародонтопатија • Оклузален труматизам • Бруксизам и парафункции • Промени на пародонтот предизвикани од протетски помагала Практична настава <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со предметот , дефиниција и терминологија • Анатомо-морфолошки и хистолошки карактеристики на оралните ткива • Патолошки промени на оралната лигавица • Класификација на основните орални промени 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Клиничка слика на стоматити • Оштетувања на оралнта лигавица • Градба и функција на пародонтот • Клинички форми на пародонтопатии и гингивити • Влијание на фиксно-протетските помагала на пародонталниот статус • Влијание на мобилните протетските помагала и пародонталниот статус • Оклузален трауматизам • Методи за отстранување на дентален плак и забен камен 			
12.	Методи на учење: Предавања, практична настава, семинари, работа во група			
13.	Вкупен расположив фонд на време	ЗЕКТС X 30 часа = 90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+15+0+0+45=90 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење – задачи	45 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2x 20= 40 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
Литература					
22.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Поповска М, Белазелкоска З.	<i>Орална медицина и патологија</i>	Стоматолошки факултет, Скопје	2014
	2.	Поповска М, Белазелкоска З. Атанасовска-Стојановска А. Радојкова-Николовска В, Митик К.	<i>Орална медицина и патологија – практикум.</i>	Стоматолошки факултет, Скопје	2014
	3.	Миновска А.	Пародонтопатии	Стоматолошки факултет	2003
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Поповска М, Димитровски В, Атанасовска-Стојановска В.	Диференцијална дијагноза на оралните лезии	Магнаскен, Скопје	2003
	2.	Белазелкоска З, Накова М.	Орална патологија	Стоматолошки факултет, Скопје	2004
	3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОРТОДОНТСКИ АПАРАТИ			
2.	Код	3FM151822			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора/семестар 4	7.	Број на ЕКТС кредити	3
8.	Наставник	Проф. д-р Софија Царчева Шаља			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Огромната примена на активните и пасивните ортодонтски апарати ги наметнува целите на оваа предметна програма поточно запознавање и совладување на дизајнот, начинот на изработка и биомеханичките концепти на мобилните ортодонтските апарати кај студентите кои ќе ја слушаат истата.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: <ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомија и физиологија на орофацијална мускулатура 2. Дизајн и изработка на ортодонтски апарати 3. Превенција во ортодонција и превентивни ортодонтски апарати 4. Интерцептива во ортодонција и интерцептивни ортодонтски апарати 5. Модификација на раст, механизам на делување на функционални ортодонтски апарати 6. Индикации и контраиндикации за модификација на раст со функционални ортодонтски апарати 7. Мобилни функционални апарати 8. Фиксни функционални апарати 9. Функционален ортодонтски апарат - Frankel 10. Лицева ортопедија-ортодонтско ортопедски апарати 11. Термопластични ортодонтски апарати (Invisalign, позиционери, трејнери, ESSIX ретејнер) 12. Индиректно бондирање на брекетите во ортодонција 				

	<p>Практична настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изработка на мобилен функционален апарат (активатор)-поставување на модели во артикулатор и виткање на жичани елементи 2. Изработка на мобилен функционален апарат (активатор) - во восок и негова дефинитивна изработка во акрилат 3. Изработка на мобилен функционален апарат - активатор по Груде 4. Изработка на мобилен функционален апарат - редуциран активатор по Шмут 5. Изработка на мобилен функционален апарат - Бионатор 6. Изработка на мобилен функционален апарат - Биоактиватор 7. Виткање на жичани елементи за Twin блок- мобилен функционален апарат 8. Изработка на нагрисни гребени за Twin блок- мобилен функционален апарат 9. Изработка на Frankel апарат – тип I и тип III 10. Изработка на термопластични фолии 11. Изработка на индивидуален палатинален лак и лингвален лак 12. Изработка на апарати за дентоалвеоларна и скелетна трансферзална експанзија 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	ЗЕКТС x 30часа = 90 часа		
14.	Распределба на расположливото време	15+30+0+15+30=90 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3.	Активност и учество		

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	<i>William R. Proffit, Henry W. Fields, Brent E. Fields David M. Sarver</i>	<i>Contemporary orthodontics - 6th Edition</i>	<i>Elsevier India</i>	2019
		2.	<i>Carceva-Saljja Sofija, Atanasova Sandra, Petrovski Mihajlo</i>	<i>Ортопедија на заби и вилици-скрипта</i>	<i>Универзитет „Гоце Делчев“, Штип</i>	2019
		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Stjepan Špalj i suautori	Ortodontski priručnik	Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci	2012
		2.	Марковић М. и сарадници	Ортодонција	Медицинска књига, Београд – Загреб	1989
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗАДОЛЖИТЕЛНА СТРУЧНА ПРАКСА 2			
2.	Код	3FM151922			
3.	Студиска програма	Стручни Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	По завршување на 4-ти семестар во текот на месец јули	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Доц. д-р Катерина Златановска Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушана втора година.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По совладување на предметната програма, студентите ќе ги совладаат основните принципи на планирање и изработка на протетички надоместоци (коронки, мостови, ортодонтски апарати, мобилни протези)				
11.	Содржина на предметната програма: Изработка на студио модели со подвижни забни трупчиња за моделирање на дентални мостови.Избор на восоци и восочни фолии за моделирање на врските и телото на мостот. Моделирање на тело на мост во однос на алвеоларниот гребен (бочен горен, долен и фронтален мост), припремен за фасетирање со композити. Моделирање на металкерамички и безметален мост со сите последователни фази до готов дентален мост. Знаење и избор за употреба на правилни легури и акрилати. Анализа на модел за план и изработка на парцијални протези со сите последователни фази - изработка на индивидуални лажици, восочни				

	шаблони, избор и постава на артефициелни заби. Спремност за избор на жици за виткање на кукици и нивно правилно поставување во протезата. Обработка на протезата до фаза за предавање на пациентот.			
	Изработка на студио модели за ортодонтски апарати. Шварцова анализа, определување на средина на вилиците и зубните низи. Компарација на забните низи во сагитала и трансверзала. Анализа на модели: Анализа на оклузија во сагитален, вертикален и трансверзален правец. Подвижни ортодонтски апарати: ретенциони елементи. Подвижни ортодонтски апарати: лабијален лак. Подвижни ортодонтски апарати: плоча, нагрисен гребен.			
	Функционални ортодонтски апарати: активатор. Функционални ортодонтски апарати: бионатор по Балтерс. Функционални ортодонтски апарати: регулатори на функцијата по Франкел. Функционални ортодонтски апарати: Twin- block. М блок. Функционални ортодонтски апарати: Хербст. Чувари на простор. Индиректно поставување на брекетите.			
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7ЕКТС x 30 = 210 часови		
14.	Распределба на расположливото време	21 ден x 10 часа дневно = 210 часови		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	0 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи/вежби под менторство	210 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Стажантска книшка	50 бодови	
	17.2.	Практична работа	50 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 80 бода	не реализирана	
		81 x до 100 бода	Реализирана	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Реализирани 210 часа практична настава е услов за реализација на предметот. Завршен испит не се полага.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Капушевска Б.	Технологија на фиксни протези (мостови)	МагнаСкен, Скопје	2019
		2.	Гугувчевски Љ.	Претклиника на парцијално протезирање	Стоматолошки факултет, Скопје	2008
		3.	Зужелова М.	Ортодонција	Стоматолошки факултет, Скопје	2004
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
2.						
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ДИГИТАЛНИ СИСТЕМИ ВО ПРОТЕТИКАТА			
2.	Код	3FM152022			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	ТРЕТА / 5 сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Саша Станковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Програмата по предметот дигитални системи во протетиката обезбедува највисоко ниво на обука со многу напредни технологии достапни денес. Програмата ги опфаќа сите фази, од интраорално скенирање за заби и импланти, виртуелно планирање, виртуелен дизајн и добивање на стоматопротетски изработки.</p> <p>Специфични цели:</p> <p>Изучувајќи го овој предмет студентите ќе се здобијат со елементарни знаења од областа на дигиталната стоматологија, како и специфични знаења и вештини за изработка на дигитално добиени конструкции, кои како техники и методи се посебно битни за оваа студиска програма. Знаењата кои ќе ги стекнат студентите по овој предмет ќе им помогнат за совладување на други предмети или модули предвидени во оваа студиска програма.</p> <p>Компетенции:</p> <p>Студентите ќе се стекнат со специфични компетентности во дигиталната стоматологија, ќе можат самостојно да изработат протетски изработки преку процесите за дигитално добивање на истите.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Историски развој и примена на дигиталната стоматологија 2. Индикации и контраиндикации за дигитална изработка на стоматопротетски изработки 3. Дигитално планирање на стоматопротетските изработки 				

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Дигитално одредување на боја и проценка на оклузија и артикулација кај стоматопротетските изработки 5. CAD/CAM системи состав, примена и материјали за работа 6. Дигитални програми за дизајнирање на стоматопротетските изработки 7. Оптичко отпечатување и индиректно скенирање 8. Дигитално дизајнирање на фиксни, мобилни и ортодонтски стоматопротетски изработки 9. Дигитално дизајнирање на индивидуални абатмени и хибридни стоматопротетски изработки 10. 3D принтери состав, видови, примена и материјали за работа 11. Дигитална стоматологија со една посета на пациентот 12. Финална дообработка на дигитално добиените стоматопротетски изработки <p>Практична настава</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дигитално планирање на стоматопротетските изработки 2. Дигитално одредување на боја и проценка на оклузија и артикулација кај стоматопротетските изработки 3. CAD/CAM системи состав, примена и материјали за работа 4. Дигитални програми за дизајнирање на стоматопротетските изработки 5. Оптичко отпечатување и индиректно скенирање 6. Дигитално дизајнирање на фиксни, стоматопротетски изработки 7. Дигитално дизајнирање на, мобилни и ортодонтски стоматопротетски изработки 8. Дигитално дизајнирање на ортодонтски стоматопротетски изработки 9. Дигитално дизајнирање на индивидуални абатмени и хибридни стоматопротетски изработки 10. 3D принтери состав, видови, примена и материјали за работа 11. Дигитална стоматологија со една посета на пациентот 12. Финална дообработка на дигитално добиените стоматопротетски изработки 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС X 30 часа =180 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+30+30+60=180часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			

	17.1.	Тестови			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Radi Masri, Carl F. Driscoll	Clinical applications of digital dental technology	Wiley Blackwell	2015
		2.	Jonathan L. Ferencz, Nelson R.F.A Silva	Fundamentals of CAD/CAM dentistry	The American College of Prosthodontists	2018
	22.2.	Дополнителна литература				
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година	
1.						
Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				

1.	Наслов на наставниот предмет	ОРАЛНА ХИРУРГИЈА			
2.	Код	3FM152122			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/семестар 5	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. Д-р Цена Димова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Вовед и поими во оралната хирургија, локални анестезии и анестетици, егзодонција, акутни одонтогени заболувања, крварења, цисти, претпротески интервенции				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во предметот орална хирургија 2. Стерилизација и дезинфекција 3. Локални анестезии и анестетици 4. Дентални екстракции - Техники и инструменти за екстракција 5. Компликации во тек на екстракција и постоперативни компликации 6. Акутна одонтогена инфекција - класификација и причинители, комплексни одонтогени воспаленија и терапевски модалитети 7. Хронични пародонтити, Цисти на вилиците и меките ткива 8. Импактирани заби – класификација, клиничка слика, терапевски модалитети и компликации. 9. Дентални графтови , реплантација и трансплантација 10. Примена на коскени графтови и бариерни мембрани 11. Претпротетски оралнохируршки интервенции на коскени и меки сегменти 12. Превенција и згрижување на постоперативни компликации Практична настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во предметот орална хирургија 2. Оралнохируршка пропедевтика 3. Стерилизација на инструменти 				

	<p>4. Дезинфекција на работни површини, апарати и инструменти кои се применуваат во заботехничка лабораторија; Дезинфекција на отпечатоци и протетски конструкции; Современ метод на фотодинамична дезинфекција</p> <p>5. Локална анестезија, средства за локална анестезија, индикации и контраиндикации</p> <p>6. Дентални екстракции, техники, инструменти и компликации</p> <p>7. Постоперативен третман на екстракциона и оперативна рана</p> <p>8. Акутна и одонтогена инфекција</p> <p>9. Хронични пародонтити, Цисти на вилиците и меките ткива</p> <p>10. Превенција на трауматски повреди, штитници</p> <p>11. Импактирани заби</p> <p>12. Претпротетски оралнохируршки интервенции на коскени и меки сегменти</p>			
	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 3часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	20+20+30=70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Редовност и активност на теоретска и прктична настава, самостојна проектна задача, проектна задача во група</p> <p>1. Услов за потпис - редовност на теоретска и практична настава, Услов за полагање на завршен испит - постигнати 42 бода (или 60%) (Оценка се добива по полагање на завршниот испит кој може да биде писмен или усмен).</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димова Цена	Авторизирани предавања		
		2.	Peterson L.	"Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery", 3rd ed.,	Mosby	1998.
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тодоровиќ и сор.	Орална хирургија	Наука, Белград	2002
		2.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	МОБИЛНА ПРОТЕТИКА – ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА 2			
2.	Код	3FM152222			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година/5сем	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Биолошки основи на парцијалното протезирање. Работа по фази при изработка на парцијална протеза.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Припрема на моделите за изработка на загризни шаблони и техничка изработка • Одредување на меѓувличните односи кај парцијална беззабост • Артикулатори и образен лак и пренесување на моделите во артикулатори • Критериуми за избор на вештачки заби кај парцијална беззабост • Редување на заби во фронтална и странична регија за парцијални протези • Припрема за вложување и начин на вложување на парцијалните протези (киветирање) • Полимеризација и видови на полимеризација • Отворање, обработка и полирање на парцијалните протези 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Проба, предавање и насоки за носење и орджување на парцијалната протеза • Репаратури и коректури кај парцијалната протеза • Имедијантна парцијална протеза, Флексибилни парцијални протези • Последици на оралните ткива од неправилно изработени парцијални протези <p>Практични наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Редување на заби во фронтална регија • Редување на заби во странична регија • Моделирање на парцијалната протеза • Вложување на парцијалните протези (киветирање) • Полимеризација на парцијалните протези • Отворање, обработка и полирање на парцијалните протези • Репаратури и коректури кај скршена база на парцијалната протеза, ребазација на парцијална протеза • Репаратури и коректури кај отпаднат заб и скршена жичена кукица од парцијалната протеза, додавање на нов заб или кукица • Изработка на имедијантна парцијална протеза • Изработка на парцијална протеза од акрилатни смоли без алергени • Изработка на парцијална протеза со растеретување во определени зони • Одредување на правецот на внесување на парцијалните протези 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30часа= 180часа		
14.	Распределба на расположливото време	15+60+15+30+60=180часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60
16.		16.1.	Проектни задачи	15

	Други форми на активности	16.2.	Самостојни задачи	30		
		16.3.	Домашно учење - задачи	60		
Начин на оценување						
17.	17.1.	Тестови		40 тестови + 30 усно		
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10		
	17.3.	Активност и учество		20		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
Литература						
22.	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф.Д-р Драгољуб Велески	Клиника и техника на парцијалните протези-книга прва (биолошки основи и класична парцијална протеза)	Стоматолошки факултет Скопје	Скопје 2010

		2.	Гугувчевски Љ.	Претклиника на парцијално протезирање	Стоматолошки факултет	Скопје 2008
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ФИКСНА ПРОТЕТИКА 3			
2.	Код	3FM151522			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година/5 сем.	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изработка и фасетирање на фиксни конструкции -мостови -Работа по фази за изработка на фиксни конструкции мостови				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Дентални мостови – биолошки основи • Делови на мостот – улога на мостот • Поделба на мостовите • Предвидување на идните промени кои би се случувале под телото на мостот и на пародонциумот • Биомеханика – статика на мостови • Индикации и контраиндикации за изработки на различни типови на мостови • Алтернативни мостовски решенија • Фази во изработка на метал-керамички коронки и мостови • Изработка на мостови од безметална керамика • Изработка на привремени коронки и мостови • Грешки при изработка на мостови • Дефинитивни обработки на мостовите. Полирање на мостовите конструкции • Дентални мостови како супраструктури над импланти 				

	Практични наставни единици <ul style="list-style-type: none"> • Анализа на работните модели, правење на план за изработка на дентален мост • Составни делови на мостот и негова улога • Промени кои настануваат на пародонциумот при носење на мостова конструкција • Поделба на мостовите • Одредување на бројот на носачите и членовите на мостот • Моделирање на носачите на мостовата конструкција во фронт • Моделирање на членовите на мостовата конструкција во фронт • Моделирање на носачите на мостовата конструкција во бочна регија • Моделирање на членовите на мостовата конструкција во бочна регија • Штивтување и вложување на мостовите конструкции • Обработка и упасување на мостовата конструкција <ul style="list-style-type: none"> • Фасетирање на мостовата конструкција 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30часа = 180 часа		
14.	Распределба на расположливото време	15+60+30+15+60=180 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30
		16.2.	Самостојни задачи	15
		16.3.	Домашно учење – задачи	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40тестови+30усно	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10	

	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)			до 50 бода	5 (пет) (F)	
				51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
				61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
				од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
				од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
				од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит			60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација		
Литература						
Задолжителна литература						
22.	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ефтим Мирчев	Претклиничка фиксна протетика	Стоматолошки факултет	2001 Скопје
		2.	Билјана Капушевска и сор,	Технологија на фиксни протези (мостови) второ дополнето издание	МагнаСкен	Скопје 2019
		Дополнителна литература				
22.2.	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S Lakshmi	Preclinical Manual of Prosthodontics	RELX India Pvt. Ltd.	2018

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЕСТЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM152422			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/семестар 5	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Софија Царчева Шаља			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишен петти семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): При изучувањето на предметот ќе бидат изнесени: принципите на естетиката, фацијални, дентални и гингивални елементи, линии на усни, линии на насмевка.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: - Естетиката како функција на цвакалниот систем. - Принципи на естетиката - Елементи на денто-фацијалната естетика - Анализа на динамиката на цртите на лицето - Дентални елементи и морфологија - Гингивални елементи. Физички елементи - Дентофацијални релации - Естетика на заби и забни редови - Естетика кај тотална и парцијална протеза - Естетика кај коронки				

	<ul style="list-style-type: none"> - Естетика кај мостовни конструкции - Препарации и отпечатоци од естетски аспект <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Естетиката како функција на цвакалниот систем. - Принципи на естетиката - Елементи на денто-фацијалната естетика - Анализа на динамиката на цртите на лицето - Дентални елементи и морфологија - Гингивални елементи. Физички елементи - Дентофацијални релации - Естетика на заби и забни редови - Естетика кај тотална и парцијална протеза - Естетика кај коронки - Естетика кај мостовни конструкции - Препарации и отпечатоци од естетски аспект 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+30+30+0+60 = 150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часови
17.	Начин на оценување			

	17.1.	Тестови			70	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода			6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	<i>William R. Proffit, Henry W. Fields, Brent E. Fields David M. Sarver</i>	<i>Contemporary orthodontics - 6th Edition</i>	<i>Elsevier India</i>	2019
		2.		авторизирани предавања		
3.	Е. Мирчев	Клиника на Фиксната Стоматолошка Протетика	Скопје	1996		

		4.	Радлович Пантелич С.	Стоматолошка протетика – фиксни надградби II део	Београд, Завод за графичку технику Технолошко металуршког факултета	1998
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Трифуневич Д, Вујошевич Љ.	Стоматолошка протетика – фиксни Надградби	Европски центар за мир и развој, Белград	1998
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СКЕЛЕТИРАНА ПРОТЕЗА			
2.	Код	3FM152522			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/семестар 6	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Доц. д-р Катерина Златановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан шести семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Технички дел за изработка на скелетирани парцијални протези, со активно учество на студентите во сите фази до целосно завршување на процесот.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во скелетирана парцијална протеза. Класификација и видови на скелетирани парцијални протези. Индикации и контраиндикации. • Делови на скелетирана парцијална протеза. Гингивален дел на скелетирана парцијална протеза. • Дентален дел кај скелетираната парцијална протеза (анализа на моделот и основни поими при планирање на денталниот дел). • Елементи за ретенција на парцијалните протези. Леани кукици по NEY и други системи: општи одредби, индикации, предности и недостатоци на леаните кукици. • Клинички постапки при терапија на парцијална беззабост со скелетирани протези (анатомски и функционален отпечаток). • Видови паралелометри и фрез апарати, анализа на модели, одредување на правец на внесување и водечки рамнини кај скелетирана парцијална протеза и методи на фрезување. • Припрема за дублирање и начини на дублирање. Видови на моделирање и техничка изработка на скелет. • Вложување, леене и груба обработка на скелетот. Упасување на металниот скелет и фина обработка. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Изработка на загризни шаблони и одредување на меѓувеличните односи. Фиксирање на моделите во артикулатор, избор и редување на заби. • Моделирање на скелетираната парцијална протезата и изработка на форгуси (киветирање). Обработка и полирање на скелетираната парцијална протеза. • Други облици на скелетирани протези. Телескоп системи кај комплексна скелетирана протеза. Парцијални протези со атечмени (општи карактеристики и видови на атечмени). Супрадентални парцијални протези. Дводелни парцијални протези. Swing-lock парцијални протези. • Предавање на скелетирана протеза и совети за правилно носење. Контролни прегледи, коректури и репаратури кај скелетирани парцијални протези. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Земање на отпечатоци со силиконски и хидроколоидни отпечаточни маси. Добивање на работни модели и нивна припрема. • Одредување на класите на беззабност. Обележување на моделот во паралелометар. • Дублирање на моделот. Моделирање на скелетот на протезата со восок • Моделирање на скелетот на протезите со полуготови полуфабрикати. Моделирање на ретенциони елементи (кукици по NEY). • Штивтување на измоделираниот скелет во восок. Леене на скелетот на протезата. • Обработка и упасување на скелетот. Изработка на загризни шаблони и одредување на меѓувеличните односи. • Избор на вештачките заби. Редување на заби во фронтална регија. • Редување на заби во странична регија. Моделирање на парцијалната скелетирана протеза. • Вложување на парцијалните скелетирани протези со изработка на форгуси (киветирање). Полимеризација на парцијалните скелетирани протези. • Отворање, обработка и полирање на парцијалните скелетирани протези. Репаратури и коректури кај скршени метални делови на парцијалната скелетирана протеза. • Моделирање на наменски коронки. Монтирање на атечмен матрица (пречка и копче) • Монтирање на атечмен матрица. Предавање на скелетираната протеза и совети за правилно носење на истата. 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+45+0+15+60=150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.			45 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			0 часови	
		16.2.	Самостојни задачи			15 часови	
		16.3.	Домашно учење - задачи			60 часови	
17.	Начин на оценување						
	17.1.	Тестови				70	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)				10	
	17.3.	Активност и учество				20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

		1.	Велески Д.	Клиника и техника на парцијални протези – книга втора (скелетирана протеза авторизирани предавања)	Стоматолошки факултет, Скопје	2011
		2.	Настик, Стаменковиќ	Парцијалне протеза	Београд	1998
		3.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	John D. Jones & Lily T. Garcia	Removable partial dentures: A clinician's guide		2009	
	2.	F. Peter Lisowski	A colour atlas of removable partial dentures		2004	
	3.	Robert Loney	Removable partial denture manual – Removable prosthodontics		2011	

		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ВИЛИЧНО ЛИЦЕВА ПРОТЕТИКА			
2.	Код	ЗФМ152622			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/семестар 6	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Красиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан шести семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	Содржина на предметната програма:				
	<p>Теоретски наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед и терминологија во лицево-вличната протетика • Значење на апаратите и протезите во лицево-вличната протетика • Термини во дескриптивната и топографската анатомија • Дентална екстракција и имедијатно проетзирање • Третман на оро-максиларните трауми – фрактури на мандибула • Апарати и хируршки протези во максиларната трауматологија • Фрактури и третман на максиларните и лицевите коски – фрактури на максилата и зигоматична коска • Расцепи и други вродени дефекти во влично – лицевата регија • Третман на дентоалвеоларните повреди и протеска рехабилитација • Третман на трауматски лезии на меките ткива на лицето и устата • Третман на максиларните тумори со апарати и хируршки протези (оптуратори) и ресекциони протези – клинички и лабораториски процедури • Епитези <p>Практични наставни единици</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед и терминологија во лицево-вличната протетика • Значење на апаратите и протезите во лицево-вличната протетика • Термини во дескриптивната и топографската анатомија 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Дентална екстракција и имедијатно проетзирање • Третман на оро-максилофацијалните трауми – фрактури на мандибула • Апарати и хируршки протези во максилофацијалната трауматологија • Фрактури и третман на максиларните и лицевите коски – фрактури на максила и зигоматична коска • Расцепи и други вродени дефекти во вилично – лицевата регија • Третман на дентоалвеоларните повреди и протеска рехабилитација • Третман на трауматски лезии на меките ткива на лицето и устата • Третман на максилофацијалните тумори со апарати и хируршки протези (оптуратори) и ресекциони протези – клинички и лабораториски процедури • Епитези 			
	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТСx30часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+0+0+60 = 120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење	60
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕНТАЛНА ИМПЛАНТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM152722			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/ семестар 6	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Историски аспекти за оралната имплантологија и нејзина иднина • Употреба на биоматеријалите и значењето на биомеханиката во оралната имплантологија. • Основни физиолошки процеси на коската, нејзино заздравување, созревање и значење за функционалноста. • Хируршка анатомија на максиларната и мандибуларната коска и нивна каласификација. • Мускули, нерви и артерии во орофацијалната регија и нивно значење за вградување на импланти. • Ретенција и примарна стабилизација на имплантите. • Планирање на пациентот за имплантологија (селекција на пациентите, нивно запознавање, анамнеза). 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на резови, избор на импланти и трансмукозална надоградба. Имплантолошки системи. • Вградување на импланти за надоместок на заби во постекстракциона рана. Трансдентални импланти. • Трансплантација на меки и тврди ткива. Вградување на алогени материјали, вештачка коска • Компликации во текот на имплантацијата, мукозит и перимплантитис. Аугументација. • Синус лифт и транспозиција на н. менталис. Протетска рехабилитација на имплантите. <p><i>Работа во ординација - практична настава:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Историјат на оралната имплантологија и нејзина иднина • Употреба на биоматеријалите и значењето на биомеханиката во оралната имплантологија. • Основни физиолошки процеси на коската, нејзино заздравување, созревање и значење за функционалноста. • Хируршка анатомија на максиларната и мандибуларната коска и нивна каласификација. • Мускули, нерви и артерии во орофацијалната регија и нивно значење за вградување на импланти. • Ретенција и примарна стабилизација на имплантите. • Планирање на пациентот за имплантологија (селекција на пациентите, нивно запознавање, анамнеза). • Планирање на резови, избор на импланти и трансмукозална надоградба. Имплантолошки системи. • Вградување на импланти за надоместок на заби во постекстракциона рана. • Трансплантација на меки и тврди ткива. • Локални и системски компликации во имплантологијата. • Планирање за идната протетска надоградба на имплантите
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.
13.	Вкупен расположив фонд на време
	4ЕКТСx30часа=120часа

14.	Распределба на расположливото време		30+30+0+30+30=120часа		
15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	30
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	/
			16.2.	Самостојни задачи	30
			16.3.	Домашно учење – задачи	30
Начин на оценување					
17.	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата			Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација	
Литература					
22.	Задолжителна литература				
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Димова Цена, Папакоча Киро, Златановска Катерина, Заркова Јулија	Дентална имплантологија – Скрипта	УГД – Електронска верзија	2014
		2.	Димова Цена, Папакоча Киро, Златановска Катерина, Заркова Јулија	Дентална имплантологија – Практикум	УГД – Електронска верзија	2014
		3.	Владо К. Ванковски	Дентална имплантологија		2010
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Carl E.Misch	Contemporary Implant Dentistry 3rd Edition	Elsevier	2007
		2.	Randolph Resnik	Misch's Contemporary Implant Dentistry 4th Edition	Mosby	2019
Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет		СТОМАТОЛОШКА КЕРАМИКА			
2.	Код		3FM152822			
3.	Студиска програма		Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година / семестар		Трета година /6	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник		Доц. д-р Јулија Заркова Атанасова			

9.	Предуслови за запишување на предметот	
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со индикациите , контраиндикациите и техничката процедура за изработка на метал-керамички и целосно керамички фикснопротетички надоместоци	
11.	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Керамички материјали, видови, состав, карактеристики • Начин на работа со керамички материјали • Отпечаток, добивање на работен модел, фиксирање • Подготовка на забното трупче, моделирање на кошулка за металкерамичка коронка. • Вложување на восочен модел во огноотпорна маса. • Нанесување на опакер на метал и печење, нанесување на вратна, дентинска и глеѓна керамичка маса. • Фасетирање на бочна коронка • Изработка на метало-керамички мост (моделирање, вложување и излевање) • Фасетирање на металната конструкција со керамика за метал-керамички мост. • Порцеланска цекет коронка, Вита ин церам • Прес техника-литиум дисиликатна керамика, оксидна керамика- цирконија • Супраструктури над импланти <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со керамички материјали, видови, состав, карактеристики. • Отпечаток, добивање на работен модел, фиксирање практична изработка • Начин на работа со керамички маси, инструменти и техники. • Подготовка на забното трупче, моделирање на кошулка за металкерамичка коронка. • Практична изработка на вложување на восочен модел во огноотпорна маса. • Нанесување на опакер на метал и печење, нанесување на вратна, дентинска и глеѓна керамичка маса. • Фасетирање на бочна коронка • Изработка на метало-керамички мост(моделирање, вложување и излевање) • Фасетирање на металната конструкција со керамика за метал-керамички мост • Порцеланска цекет коронка • Вита ин церам • Супраструктури над импланти 	
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.	
13.	Вкупен расположив фонд на време	6ЕКТС x 30часа = 180часа
14.	Распределба на расположливото време	30+60+30+15+60=180 часа

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава.	30
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	60
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	30
			16.2.	Самостојни задачи	15
			16.3.	Домашно учење – задачи	60
Начин на оценување					
17.	17.1.	Тестови		40 тестови + 30 усно	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10	
	17.3.	Активност и учество		20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
Литература					
22.	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач

		1.	Бајевска Ј	Стоматолошка керамика	Стоматолошки факултет	2014
		2.	Мирчев Е	Претклиника на фиксната стоматолошка протетика	НИП Студентски збор, Скопје	1996
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Мирчев Е	Стоматолошка технологија неметали, метали и материјали за полнење на кавитети 2ро издание	Просветно дело, Скопје	1993

Предметна програма од прв циклус на студии					
1.	Наслов на наставниот предмет	МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА			
2.	Код	ЗФМ152922			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/семестар 6	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц. д-р Бруно Николовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан шести семестар.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Пошироки познавања за максилофацијалната патологија.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во предметот максилофацијалната хирургија • Акутни и хронични воспаленија во максилофацијалната регија • Воспаленија на синусите – акутни и хронични синузити • Акутен и хроничен остеомиелитис на виличните коски • Повреди во максилофацијалната регија, лицето и вратот. Фрактури на горната вилица • Повреди на главата, Le fort фрактури, фрактури на базата на черепот и долната вилица. Крварења и ургентни состојби - видови, поделба, третман • Тумори во максилофацијалната регија • Воспаленија и тумори на плунковите жлезди • Предпротетски оперативни третмани • Вродени и стекнати деформитети на вилиците. Естетска хирургија • Неврити и невралгии во максилофацијалната регија • Примена на коскени графтови и алопластични материјали во орофацијалната регија 				
	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.				

13.	Вкупен расположив фонд на време		2ЕКТСx30 часа=60 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+0+0+0+30=60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава		30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		/
		16.2.	Самостојни задачи		/
		16.3.	Домашно учење		30 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		

2	Литература					
2.	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

	1.	Miodrag Gavric	Maksilofacijalna hirurgija	Izdavacka agencija Draganic Beograd	2004
	2.	В Петровић, М. Гаврић.	Ургентна стања у стоматолошкој пракси,	ИК Драганић, Београд	2001.
	3.	Peterson Larry J.	Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery, 3rd ed.,	Mosby	1998.
22.2.	Дополнителна литература Авторизирани и систематизирани предавања од доц. д-р Бруно Николовски.				

Прилог бр. 3		Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	АНГЛИСКИ ЈАЗИК НИВО А2.1		
2.	Код	4FF100621		
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип		
5.	Степен	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	I година/I сем.	7.	ЕКТС кредити 4
8.	Наставник	виш лектор м-р Драган Донеv		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот да владее со граматички и реченични структури соодветни за возраста и ниво А2 за владеење на јазикот, како и неколку елементи од преодното рамниште Б1; да препознава слухово зборови и нејфреквентни фрази, изрази и колокации поврзани со неговата/нејзината посредна и непосредна околина за да задоволи конкретни потреби; да разбира текстови, пишани описи и упатства/брошури/менија/возни редови/соопштенија/ознаки од непосредната околина, како и лични писма и куси новинарски текстови на теми од личен интерес; да извлече клучни зборови/изрази/фрази, како и главна идеја и важни детали во текстови и да препознава цел и намена во различни форми на текстови; да разбира соговорник доколку говорот е јасно артикулиран со повремени барања за повторување, објаснување и преформулирање на недоволно разбран дел;</p> <p>да разликува употреба на неформален од основен формален стил; да може да води разговор на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да изрази чувство, мислење и/или став поткрепен со аргументи, како и да споредува различни мислења/ставови на познати и помалку познати теми, како и теми од непосреден интерес; да може да напише порака/ писмо/белешка/разгледница, како и приказна и/или да опише место/настан и да пополни формулари со основни лични податоци.</p>			

11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: прв кондиционал; Present simple passive; прилози за време; Past continuous и Past simple; модални глаголи за изразување способност; прилози за начин; Past simple passive; пасивни конструкции во Past Simple; глаголи со два предмети; зборување за минати навика со would; Past perfect simple; членови; will и going to за одлуки и планови; втор кондиционал; индиректен говор; both, either, neither; придавки од сегашен и минат партицип; контрастирање на сегашни времиња (Present Simple, Present Continuous и Present Perfect); помошни глаголи (be, do have); Question Tags; пасивни конструкции во Present Simple; прилози и прилошки фрази за Present Perfect (already, for, since, just, yet); описни придавки кои се однесуваат на облека контрастирање времиња (Present Perfect и Past Simple); контрастирање минати времиња (Past Simple и Past Continuous); прилози и прилошки определби за време (for (decades/ ages/ hours); since; recently; ago; yesterday; last night/ week/ month/ year; in 2013; later, immediately; at once; suddenly); глаголски именки (gerunds); описни придавки (bright, daily); зборообразување на придавки (-ing /-ed); колокации: get lost; wait (for); catch (the bus); pack your bag; book (a ticket/a room); work (in/at/for/with); прилози за начин; неправилни форми (good - well; fast - fast; hard - hard); директен и индиректен предмет во реченица; Subject & object questions; пасивни конструкции во Future Simple;- модални глаголи must и have to; дел-реченици со that</p> <p>Лексика: збогатување на вокабуларот за опис на изглед и личност/карактер; болести; фразални глаголи кои се однесуваат на врски; мерки; работа; зборови поврзани со криминал; поздрави и подароци; медиуми; пари; семејство, пријатели и меѓусебни релации; дом; спорт и слободни активности; временски услови и природни несреќи; храна и пијалоци; природа и околина.</p> <p>Читање: студентот чита текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика; чита и изведува заклучок од текстови и куси новинарски статии поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина;</p> <p>Зборување: прераскажување на урбана легенда/приказна/мит/минат настан; барање за појаснување на недоволно разбран дел од разговор; искажување претходни искуства; зборување за патувања/туризам; искажување правила, обврски и неопходност; зборување за образование, технологија и интереси; детално опишување на одредени карактеристики вклучувајќи специфичност, степен, (не)возможност; искажување дејства опишувајќи одредена специфика/степен.</p> <p>Пишување: студентот пишува за планови за продолжување на образованието; издвојува клучни зборови, изрази и фрази и прави претходно планирање за писмено да опишат иден план; конструира реченици со кои се изразува неопходност, правило или обврска и ги вклучува во логички поврзан пишан текст; коригира пишан текст за да ја подобри вештината за пишување; пишува едноставен состав на тема од личен интерес (креативно пишување).</p>
12.	<p>Методи на учење: интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>

13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Virginia Evans - Jenny Dooley	am Elementary A2	Express Publishing	2006
		2.	Clive Oxenden and Christina Latham- Koenig	New English File Beginner	Oxford University Press	2011
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Zoze Murgoski	English Grammar: With Contrastive Notes on Macedonian	National and University Library Kliment Ohridski	1997

Прилог бр. 3	Предметна програма од прв циклус на студии		
1.	Наслов на наставниот предмет	ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК НИВО А1.1	
2.	Код	4FF100221	
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	
5.	Степен	Прв циклус	
6.	Академска година/семестар	I година/I сем.	7. ЕКТС кредити 4
8.	Наставник	виш лектор м-р Марица Тасевска	
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема	
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Слушање: да разбере едноставни упатства; да реагира невербално на поставената задача; да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации искажани со бавно темпо.</p> <p>Читање: глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; да разбере кратка и едноставна порака; да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти.</p> <p>Зборување: да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; да поставува едноставни прашања; да одговара на едноставни прашања во врска со личните податоци, семејство, интереси, вкусови, слободно време и сл.; да даде краток и едноставен опис на своето опкружување; да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.</p> <p>Пишување: да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар; да пополнува формулари; да пишува кратки</p>		

	<p>едноставни текстови во кои ќе се претстави себеси и друг, да ја опише својата околина, да ги набројува активностите од своето слободно време; да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на германски јазик.</p>
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Граматика: глаголи и конјугација на глаголи (haben, sein, kommen, sprechen, fahren, schlafen, ...) прашални зборови (wer, wo, woher, wie,) лични заменки (акузатив и датив), присвојни зборови (номинатив и акузатив), определен/неопределен член, делливи глаголи (trennbare Verben), прилози за време (акузатив и датив), прашални реченици, модални глаголи (müssen, können, wollen, dürfen, sollen, müssen), перфект (минато време), императив (заповеден глагол), прилози за место, можен начин (könnten, würden+infinitiv), компаратив и слуперлатив кај прилозите (viel, gern, gut), глаголи со датив, сврзници за независни реченици (und, oder, aber), редни броеви.</p> <p>Лексика: азбука, броеви, лични податоци, професии, држави/национална припадност, бои, места во училишта, зборови во врска со семејството, изглед и карактерни особини, интереси, активности во слободното време, денови, месеци, датуми и часови; мерки за тежина, мебел, материјали во домаќинството, временска прогноза, делови од човечкото тело, дијагнози и лекови, знаменитости на град, превозни средства, мода и облека, позначајни празници во регионот од германскојазичното подрачје.</p> <p>Сопствени текстове: кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана граматика.</p> <p>Сопствени комуникации: формално и неформално обраќање и поздравување; барање/давање информација во врска со контакт (име, адреса, професија, возраст, национална припадност); барање/давање информации за активностите од своето слободно време; изразување афинитети во врска со местата во слободното време; барање/давање информации за ден, месец, датум или лично време/час; поканување/прифаќање и одбивање; барање/давање дозвола; одговарање и одговарање на заблагодарување; опишување на секојдневните активности, барање прашања и одговарање на нив; дијалози на пазар, во ресторан; опишување на стан или просторна просторија, опишување на некоја професија, на посетен град, држава; закажување, одбивање или откажување на термин; порака на телефонска секретарка, дијалози во работен центар, опис на слика од моден магазин, споделување мислења околу специјалитети, употреба на фрази за честитање на празници или свечености во германскојазичните земји; употреба на кратки искази на познати теми.</p> <p>Сопствени комуникации: зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која се користи на сопствениот устен вокабулар; подредување зборови во слеана низа; пишување по писмено; пополнување формулари; пополнување текстови со испуштени зборови; пишување на електронски пораки; пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според слика, аудитивни или визуелни информации, или насоки од наставникот.</p> <p>се дополнителни информации за социокултурните карактеристики на Германија и Австрија и прифаќање позитивен став кон земјите и културата чиј јазик се изучува.</p>
12.	<p>Методи на учење: Интерактивен, работа во групи, домашни работи, индивидуални работи, предавање, дискусија, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, самостојно учење, изработка на индивидуална работа, употреба на електронско учење во наставата и вежбите.</p>

13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа	
14.	Распределба на расположивото време		30+15+30+30+15 = 120 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	40+30 бодови	
	17.2.	Проектна задача/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности, т.е. минимум 42 бода од двата колоквиуми, семинарската работа, редовноста на предавањата и вежбите	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик и германски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација и евалуација од студенти	
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Marion Kerner, Silke Hilpert, Monika Reimann, Andreas Tomaszewski..	International 1 Buch + Arbeitsbuch	Hueber Verlag	2006
	2.	Friederike Jin, Ute Voß	Grammatik aktiv Üben, Hören, Sprechen	Cornelsen	2018
	3.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско- германски и германско- македонски речник	Магор	2006
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Димитрија Гацов	Германска Грамматика	НУБ „Климент Охридски“ - Скопје	1995
	2.	Evans Sandra, Pude Angela, Sprech Franz	Menschen A1.2	Hueber Verlag	2012
	3.	Olga Swerlowa	Grammatik & Konversation Arbeitsblätter für den Deutschunterricht A1-A2-B1	Langenscheid	2013

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ОРГАНИЗАЦИЈА НА СТОМАТОЛОШКА СЛУЖБА			
2.	Код	3FMN161422			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	2/4	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. Д-р. Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со законот за здравствена заштита, јавното забоздравство, организирањето на здравствената дејност и едукативните програми				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организација на стоматолошка служба, закон за здравствена заштита. • Регистрација и формирање на здравствени организации. • Организација на стоматолошка служба по групи на возрасти. • Медицинска администрација. • Индекси за регистрација на наоди на кариес, промени на меките делови во усната празнина. • Организација на систематска забна здравствена заштита. • Планирање на распространетоста на службата (според превентивни и терапевтски потреби). • Прописи за евиденција и статистика од областа на забоздравственото просветување кај децата. • Содржини на забоздравствено просветување – цел, задачи. • Содржини на забоздравствено просветување по старосни групи. • Тешкотии при спроведување на забоздравствено просветување. • Примена на знаења од областа на организација на стоматолошката служба. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организација на стоматолошка служба, закон за здравствена заштита. • Регистрација и формирање на здравствени организации. • Организација на стоматолошка служба по групи на возрасти. • Медицинска администрација. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Индекси за регистрација на наоди на кариес, промени на меките делови во усната празнина. • Организација на систематска забна здравствена заштита. • Планирање на распространетоста на службата (според превентивни и терапевтски потреби). • Прописи за евиденција и статистика од областа на забоздравственото просветување кај децата. • Содржини на забоздравствено просветување – цел, задачи. • Содржини на забоздравствено просветување по старосни групи. 			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Предавања, практична настава, семинари, работа во група.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2ЕКТС X 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+0+0+15+15=60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	15 часови
		16.3.	Домашно учење - задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	2 x 20= 40 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Иљовска С., Јанкуловска М., Пандилова М.	Забоздравство во заедницата	Стоматолошки факултет Скопје	2003
		2.				
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНТИВА НА ОРАЛНИ БОЛЕСТИ			
2.	Код	3FM161622			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	II година / четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф.д-р Наташа Лонгурова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана втора година на студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да се запознаат студентите со најчестите орални заболувања, плак асоцираните орални заболувања (кариес и пародонтална болест) • Можносите на нивна превенција 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во превентивната стоматологија • превентивни стоматолошки програми • етиопатогенеза на денталниот кариес • превентивни мерки за спречување на денталниот кариес (контрола на внес на шеќери, флуориди, механичка и хемиска контрола на денталниот плак) • залевање на фисури и јамички, мотивација и едукација) • етиопатогенеза на пародонталната болест и начин на превенција • етиопатогенеза на малигни заболувања во орална празнина и методи на превенција • стоматолошко воспитување (методи и модели на воспитување) • професионални заболувања и нивна превентива 				

12.	Методи на учење: Предавања, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+0+15+0+15 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
17.	Начин на оценување (Нумерички оценки во согласност со Статутот и правилниците на Универзитетот)			
	17.1.	Тестови	(Полагање на два колоквиуми)/ завршен испит: 20+20+30=70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Нашкова С.	Превентивна стоматологија	УГД, Штип	2020
		2.	Царчев М.	Превентивна стоматологија	УГД, Штип	2006
		3.	Вуловиќ М.	Превентивна стоматологија	Elit-Medica Београд	2002
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Димова Ц., Нашкова С.	Орално здравје и превентива на орални болести	УГД, Штип	2016
	2.	Димова Ц.	Профилакса на орални болести	УГД, Штип	2013	

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ И СТУДЕНТИ			
2.	Код	ЗФМ162122			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Цена Димова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> - медицинска едукација со педагошки пристапи кон стигмата и нееднаквости кои потенцираат културното разбирање на индивидуалните пациенти, со особено внимание на силите кои влијаат врз здравјето на ниво над индивидуалните интеракции. - Ги разгледува постојните структурни пристапи кон стигмата и здравствените нееднаквости кои се развиваат надвор од медицината и предлага измени во медицинска едукација. 				
11.	Содржина на предметната програма: А) Предавања: 1.Вовед во структурни компетенции на здравствени работници и студенти; 2.Наративна медицина; 3.Препознавање на структури кои ги обликуваат клинички интеракции; 4.развивање на екстра-клинички јазик на структура; 5.реартикулација на "културната" формулација во структурна смисла; 6.набљудување и замислување на структурни интервенции; 7.Културолошки аспекти во унапредување на здравје на вулнерабилни групи (однос доктор – пациент, студент – пациент, однос со лица од ранливи групи); 8.HIV и AIDS- поврзани со стигма и дискриминација: концептуална рамка и импликации, систем и нон -дискриминација во системот; 10.Нон-дискриминација на ранливи и социјални групи; 11.Специфичен пристап и подобрување на здравствена заштита на ранливите и социјални групи со соодветен пристап на нон-дискриминација;12.Интер културолошки и структурни компетенции и комуникации. Б) Вежби:				

	1.Етички аспекти на медицински истражувања врз луѓе и кај ранливо население; 2.Културолошки компетенции; 3.Структурни компетенции; 4.Наративна медицина; 5.Медицинска одговорност за недискриминација (ставови, знаења, вештини); 6.Дискриминација при заштита на здравјето кај вулнерабилните групи; 7.Културолошки и структурни аспекти на вулнерабилни групи; 8.Поимот еднаквост и негови претпоставки; 9.Респектирање на човековите права; 10.Јавното здравство и здравствениот систем напредување на културолошките и структурни компетенции на здравствените професионалци; 11.Културолошки аспекти во унапредување на здравје на вулнерабилни групи (однос доктор – пациент, студент – пациент, однос со лица од ранливи групи); 12.HIV и AIDS- поврзани со стигма и дискриминација: концептуална рамка и импликации.			
12.	Методи на учење: Предавања, работилници, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+0+15=60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење	15 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)		70 бода
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бода
	17.3.	Активност и учество		20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Предавања, работилници, аудиториски вежби, консултации.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Придружна евалуација на студентите и самоевалуација

22	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ќосевска Е, Велиќ-Стефановска В, Најчевска М, Спасовски М, Георгиевска-Исмаил Љ, Димова Цена , Положани А, Мирчевска Л, Рајчановска Д	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници: книга за студенти по медицински науки и здравство	Фондација Отворено општество – Скопје, Македонија, ISBN 978-608-218-271-1	2018.
		2.	Ќосевска Е, Велиќ-Стефановска В, Најчевска М, Спасовски М, Георгиевска-Исмаил Љ, Димова Цена , Положани А, Мирчевска Л, Рајчановска Д	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници: практикум за студенти по медицински науки и здравство	Фондација Отворено општество – Скопје, Македонија, ISBN 978-608-218-272-8.	2018

	3.	Jonathan M. Metzl Helena Hansen	Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality Structural Stigma and Population Health	Social Science & Medicine Volume 103, Pages 126–133	2014
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Quesada J., Holmes SM, Sue K., Bourgois Ph.,	Re-invigorating the social history: "Structural vulnerability" as a tool for promoting structural competence in health care.	Academic Medicine structural Vulnerabi lity Manuscri pt: 1-17	2015
	2.	Charon Rita, Hermann Nellie, Devlin Michael.	Close Reading and Creative Writing in Clinical Education: Teaching attention, Representation and Affiliation	Academic medicine	2015
	3.	Castaneda Heide,. Holmes Seth M, Madrigal DS., DeTrinidad Young Maria-Elena, Beyeler Naomi, Quesada James	Immigration as a Social Determinant of Health	Annu. Rev. Public Health 2015.36:3 75-392.	2015
	4.	Holmes Seth M., Greene Jeremy A. Stonington Scott D.	Locating global health in social Medicine	Global Public Health: An Internatio nal Journal for Research,	2014

					Policy and Practice	
--	--	--	--	--	---------------------------	--

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕН МЕНАЏМЕНТ			
2.	Код	3FM160422			
3.	Студиска програма	Стручни Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/5 семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Андреј Петров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Содржината и методологија на предметната област • Согледување на улогата на менаџментот во активности и развојот на здравств. субјекти • Поттикнување и развивање на чувството за активна вклученост во предметната област • Способност за комуникација, соработка и тимска работа • Флексибилна употреба на знаењата во научни и практични активности • Изградување на принципи на самостојност, (само)критичност и (само)процена • Развивање на чувствата за јасна и отворена комуникација • Унапредување на квалитетот на целокупните активности • Подигнување на свеста за заедничко работење и грижа за другиот 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Развивање на чувство за креативно мислење • Решавање на проблеми • Владеење со содржината и методологија на предметната област <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Содржината и методологија на предметната област • Согледување на улогата на менаџментот во активности и развојот на здравствените субјекти • Поттикнување и развивање на чувството за активна вклученост во предметната област • Способност за комуникација, соработка и тимска работа • Флексибилна употреба на знаењата во научни и практични активности • Изградување на принципи на самостојност, (само)критичност и (само)процена • Развивање на чувствата за јасна и отворена комуникација • Унапредување на квалитетот на целокупните активности • Подигнување на свеста за заедничко работење и грижа за другиот • Развивање на чувство за креативно мислење • Решавање на проблеми • Владеење со содржината и методологија на предметната област 			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТСх30 часа=60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+0+15=60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава.	30 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа

		16.2.	Самостојни задачи	/	
		16.3.	Домашно учење – задачи	15 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови		70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		бодови	
	17.3.	Активност и учество		70 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Петковски Константин, Симоновска Валентина	Менаџмент во здравство	Херакли комерц – Битола	2008
	2.				
	3.				

	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕНТАЛНА ТЕРАПИЈА			
2.	Код	3FM160222			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	ТРЕТА/ 5-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц. Д-р Наташа Лонгурова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да добие познавање за заболувањата на пулпата и терапијата на истите.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретски наставни единици</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед, дефиниција, класификација на заболувања на пулпа. 2. Анатомија, топографија, морфологија, хистологија и функции на пулпата. 3. Реверзibilни заболувања на пулпа. 4. Иреверзibilни воспаленија на пулпа, акутни воспаленија. 5. Иреверзibilни воспаленија на пулпа, хронични воспаленија 6. Заболувања на пулпата, некроза, гангрена. 7. Терапија на заболувања на пулпата, методи-техники, фази на ендодонтска терапија. 8. Медикаменти во ендодонтската терапија. 9. Инструменти за ендодонтска терапија. 				

	<p>10. Апикални пародонтити, етиологија, патогенеза, клиничка слика, патохистологија, диференцијална дијагноза.</p> <p>11. Терапија на апикални пародонтити, конзервативен-ендодонтски, хирушки-апикотомија, хемисекција радикална терапија.</p> <p>12. Грешки при ендодонтска терапија.</p> <p>Практични наставни единици</p> <p>1. Дијагноза и терапија на хиперемија на пулпата.</p> <p>2. Дијагностички методи во ендодонцијата.</p> <p>3 Морфологија на забите, топографија, ергономски пристап кон <i>савит пулпае</i>.</p> <p>4. Ендодонтски третман - мортална метода - апликација на медикамент, индикации и контраиндикации.</p> <p>5. Ендодонтски третман - витална метода - апликација на анестезија, индикации и контраиндикации.</p> <p>6. Трепанација, екстирпација на коронарната и каналната пулпа.</p> <p>7. Техники на рачна канална препарација.</p> <p>8. Интраканална иригација.</p> <p>9. Методи и техники на канална оптурација.</p> <p>10. Ендодонтско третирање на заби со акутно воспаление на пулпата</p> <p>11. Ендодонтско третирање на заби со хронично воспаление на пулпата</p> <p>12. Ендодонтски третман на заби со апикални пародонтити.</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинари, истражувачки и практични активности.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+0+15+0+15 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.			0
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			15
		16.2.	Самостојни задачи			0
		16.3.	Домашно учење – задачи			15
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)				
	17.3.	Активност и учество				
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Лонгурова Наташа, Ковачевска Ивона ISBN 978- 608-244-608-0.	Дентална терапија – Ендодонција		2019
		2.	Suzanne Noble	Clinical Textbook of Dental Hygiene and Therapy, 2nd Edition		2012
		3.	Лонгурова Наташа	Авторизирани предавања		
		4.				
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Durgesh Nandini Chauhan	Natural Oral Care in Dental Therapy 1st Edición		2016	
	2.	Endodoncija – Načela i praksa –	Mahmoud Torabinejad, Richard E. Walton			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв на студии	
1.	Наслов на наставниот предмет	ЛАБОРАТОРИСКИ ГРЕШКИ СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА ВО	
2.	Код	ЗFM160922	
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар	
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	

5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета/ петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Саша Станковиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан петти семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со грешките, контраиндикациите и недоследности во техничката процедура за изработка на протетски надоместоци.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава <ol style="list-style-type: none"> 1. Грешки при правењето на план за лекување, при санирање на усната шуплина, посебна подготовка на пациентот за протезирање. 2. Грешки и компликации при подготовка на усната шуплина и пациентот за протезирање, посебна подготовка од хирушка и ортодонтска гледна точка. 3. Грешки при планирање, препарирање на забите, при отпечатување, при поставување и при цементирање на единечни коронки, делумни коронки, полни коронки. 4. Лабораториски грешки при изработка на единечни коронки. 5. Грешки при планирање, препарирање на забите, при отпечатување, при поставување и при цементирање на мостови конструкции. 6. Лабораториски грешки при изработка на мостови конструкции. 7. Грешки и компликации при протезирање со мобилни конструкции, Парцијална протеза. При планирање, отпечатување, одредување на меѓувлични односи, проба на пациентот и давање упатства на пациентот. 8. Лабораториски грешки при изработка на парцијални протези 9. Грешки и компликации при протезирање со мобилни конструкции, Тотална протеза. При планирање, отпечатување, одредување на меѓувлични односи, проба на пациентот и давање упатства на пациентот. 10. Лабораториски грешки при изработка на тотални протези Практична настава <ol style="list-style-type: none"> 1. Грешки при правењето на план за лекување, при санирање на усната шуплина, посебна подготовка на пациентот за протезирање. 2. Грешки и компликации при подготовка на усната шуплина и пациентот за протезирање, посебна подготовка од хирушка и ортодонтска гледна точка. 3. Грешки при планирање, препарирање на забите, при отпечатување, при поставување и при цементирање на единечни коронки, делумни коронки, полни коронки. 4. Лабораториски грешки при изработка на единечни коронки. 				

	<p>5. Грешки при планирање, препарирање на забите, при отпечатување, при поставување и при цементирање на мостови конструкции.</p> <p>6. Лабораториски грешки при изработка на мостови конструкции.</p> <p>7. Грешки и компликации при протезирање со мобилни конструкции, Парцијална протеза. При планирање, отпечатување, одредување на меѓувлични односи, проба на пациентот и давање упатства на пациентот.</p> <p>8. Лабораториски грешки при изработка на парцијални протези</p> <p>9. Грешки и компликации при протезирање со мобилни конструкции, Тотална протеза. При планирање, отпечатување, одредување на меѓувлични односи, проба на пациентот и давање упатства на пациентот.</p> <p>10. Лабораториски грешки при изработка на тотални протези</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2ЕКТСx30=60 часови		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+0+15 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење - задачи	15 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)

		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Проф.Н Попов	Клинични грешки в зъбопротезирането	Медицина и физкултура, Софија
		2.			
		3.			
	22.2.	Дополнителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Проф. Ралев и Проф. Филчев	Пропедевтика на протетичната стоматология	
		2.			
		3.			

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА			
2.	Код	3FM160322			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	III година / шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Нашкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година на студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Стекнување знаења за развојот на забите • Кариес на млечни заби и негов третман • Орофацијални заболувања во детска возраст 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во детска стоматологија. Психолошки типови на деца • Развој на забите и орофацијалната шуплина • Карактеристики на детските заби и вилицы. Хронологија на никнување на млечни и трајни заби • Кариес на млечни заби. Циркуларен кариес на млечни заби • Терапија на кариес кај млечни заби • Материјали за оптурација на кавитети при млечните заби • Пулпити на млечни заби. Пародонтити на млечни заби • Неправилности во развојот на забите • Структурни аномалии • Дентална трауматологија • Патологија на меките ткива во детска возраст • Интерцептивна и протетска рехабилитација во детска возраст 				

12.	Методи на учење: Предавања, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположливото време	30+0+15+0+15 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.	15 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење - задачи	15 часа
17.	Начин на оценување (Нумерички оценки во согласност со Статутот и правилниците на Универзитетот)			
	17.1.	Тестови	(Полагање на два колоквиуми)/ завршен испит: 20+20+30=70 бодови	
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Нашкова С.	Детска стоматологија	УГД, Штип	2021
		2.	Beloica D. i sar.,	Dečja stomatologija	Elit-Medica, Beograd	2000
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Бајрактарова Б.	Дентална трауматологија	НУБ Скопје	2006
		2.				
3.						

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	УРГЕНТНИ СОСТОЈБИ ВО СТОМАТОЛОГИЈАТА			
2.	Код	3FM162422			
3.	Студиска програма	Забен техничар – протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв			
6.	Академска година / семестар	Трета/ бсем.	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. Д-р Цена Димова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан шести семестар.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Итни состојби во медицината и стоматологијата, нивно навремено дијагностицирање, диференцијална дијагностика и превземање на терапија. Воведување на студентите за да се дијагностицираат вонредни услови поврзани со стоматолошка пракса, диференцијална дијагноза и третман на истите, постапка во дијагноза и третман на болни состојби во областа на лицето и вилицата, со посебен акцент на дијагноза и третман на болка поврзани со одонталгија.</p> <p>Една од целите на овој предмет е да ги воведат студентите во процедурите при крварење на лицето и вратот, и основите на дијагноза на повреди во пределот на лицето, вилицата и вратот.</p> <p>Дел од предметот вклучува воведување во итните ситуации кои можат да настанат за време на стоматолошка пракса, нивна дијагнозата, како и постапките кои се очекува на стоматолог во овие ситуации.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед, дефиниција на итните состојби во медицината и во стоматолошката пракса, Болни состојби, 2. Компликации и инцидентни при изведување на општа анестезија 				

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Општи компликации и инциденти при изведување на локална анестезија, Локални компликации и инциденти при изведување на локална анестезија 4. Алергиска реакција, Алергиски шок, Токсични реакции, 5. Епизоди на бесвесни состојби, Синкопа, Колапс, епилептичен напад, хистеричен напад 6. Крвање видови, поделба, третман 7. Ургентни кардиоваскуларни респираторни состојби (Срцев застој, респираторен застој) 8. Акутна одонтогена инфекција 9. Ургентни состојби во тек на стоматолошката терапија 10. Повреди на меките ткива на оралната празнина 11. Повреди на забите и пародонталното ткиво, повреди на вилиците, 12. Постапка со HIV+ и hepatitis + (HCV+, HBV+) пациенти 			
12.	Методи на учење: Предавања, работилници, аудиториски вежби, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+0+15 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	30 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	/
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			
	(Нумерички оценки во согласност со Статутот и правилниците на Универзитетот)			
	17.1.	Тестови		20+20+30=70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност на теоретска и прктична настава, самостојна проектна задача, проектна задача во група 2. Услов за потпис - редовност на теоретска и настава, Услов за полагање на завршен испит - постигнати 42 бода (или 60%) (Оценка се добива по полагање на завршниот испит кој може да биде писмен или усмен)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Димова Цена	Ургентни состојби во стоматологија	УГД	2011
	2.	Петровиќ, М. Гавриќ.	Ургентна стања у стоматолошкој пракси,	ИК Драганиќ, Београд	2001.
	3.	Jevon Phil	Basic guide to Medical emergencies in dental practice	Wiley Blackwell	2014
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		Todorovic et al	Oral surgery	Nauka, Beograd	2002
		Peterson L.	"Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery", 3rd ed.,	Mosby	1998.

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	ЗАВРШЕН ИСПИТ			
2.	Код	3FM153022			
3.	Студиска програма	Забен техничар - протетичар			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Трета година / VI семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година.			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Студентот да ја совлада постапката за пишување стручен и истражувачки труд, како и начинот на негово презентирање. Оспособување на студентот за истражување во областа на стоматолошката протетика, со вклучување на сите потребни елементи: формулирање на тема, преглед на литература, методологија на работа, собирање на податоци, пишување извештај и усна презентација на резултатите од трудот.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Завршниот испит претставува истражувачки труд на студентот преку кој студентот се запознава со истражувачката методологија, бирајќи теми кои се однесуваат на протетска рехабилитација, како и третман на ортодонтски неправилности. По спроведување на истражувањето, студентот подготвува завршен испит во форма која ги содржи следниве поглавја: Вовед, Теоретски дел, Методологија, Резултати и дискусија, Заклучок и Користена литература.</p> <p>По завршената изработка на трудот и одобриението од менторот, се закажува јавна одбрана. Јавната одбрана се реализира пред членови на комисија во следен состав: Претседател на комисија, Прв член на комисија и Втор член на комисија, кој воедно е и ментор на трудот.</p>				

	Во скратена форма, студентот ги презентира главните аспекти на трудот, а потоа одговара на прашањата кои ги поставуваат членовите на Комисијата. По завршување на јавната одбрана, членовите на комисијата се повлекуваат и донесуваат одлука дали завршниот испит е положен, со соодветна оцена.			
12.	Методи на учење: Метод на пишан текст и метод на усна презентација.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	240 часови		
14.	Распределба на расположливото време	45+45+0+120+30		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Пребарување на литература	45 часови
		15.2.	Консултации со ментор	45 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	120 часови
		16.3.	Други форми	30 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		/
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)		/
	17.3.	Активност и учество		/
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Положени испити од студиската програма за Забен техничар - протетичар.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Литературата зависи од изборот на темата за завршен испит.			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						